

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту (декан факультету)

_____ Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2024 р.

«До захисту допущено»

В.о. завідувача кафедри
_____ Ольга МИХАЙЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2024 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу формування собівартості продукції»

Виконав: здобувач 2 курсу, групи 5М

_____ Масло Андрій Олександрович _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник _____ Духновська Людмила Миколаївна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____ _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надав і не одержував незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
Кафедра обліку і аудиту
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Завідувача кафедри обліку і аудиту

Ольга Михайленко

«09» жовтня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Масло Андрій Олександрович

1.Тема роботи: «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу формування собівартості продукції»

Керівник проекту к.е.н., доц., Духновська Людмила Миколаївна

Затверджена наказом по університету від «09» жовтня 2023 року № 818-КС

2.Строк подання студентом проекту: 01 лютого 2024 року

3.Вихідні дані до роботи: ПКУ, Закони України, П(С)БО, МСФЗ, первинні документи, реєстри бухобліку ПрАТ «Оболонь», фінансова та статистична звітність ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки

4.Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): економічна суть собівартості продукції, нормативно-правове регулювання обліку, економічного аналізу і аудиту собівартості продукції, синтетичний і аналітичний облік собівартості продукції, розкриття інформації про собівартість продукції у фінансовій звітності підприємства, організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки, методологічні та практичні основи економічного аналізу процесу формування собівартості продукції, завдання і методика проведення аудиту процесу формування собівартості продукції, шляхи удосконалення обліково-аналітичних і контрольних аспектів процесу формування собівартості продукції

5.Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових гістограм, діаграм, таблиць, тощо): основні завдання дослідження особливостей обліку, аналізу і аудиту процесу формування собівартості продукції, схема класифікації собівартості продукції, таблиця техніко-економічних показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки, первинні документи з обліку собівартості продукції, кореспонденція рахунків з обліку процесу формування собівартості

продукції, таблиці аналізу структури і витрат собівартості продукції, рис. методика проведення аудиту процесу формування собівартості продукції

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

Дата видачі завдання 09 жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	09.10.23-23.10.23	Виконано
2.	Розділ 1. Методологічні основи обліку формування собівартості продукції	24.10.23-21.11.23	Виконано
3.	Розділ 2. Аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь» та організація і методика проведення економічного аналізу процесу формування собівартості продукції	22.11.23-27.12.23	Виконано
4.	Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту процесу формування собівартості продукції	28.12.23-15.01.24	Виконано
7.	Висновки і пропозиції	16.01.24-23.01.24	Виконано
8.	Список використаних джерел	24.01.24-01.02.24	Виконано

Здобувач _____
(підпис)

Масло Андрій Олександрович
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи) _____
(підпис)

Духновська Людмила Миколаївна
(прізвище та ініціали)

Анотація

Кваліфікаційна робота магістра присвячена детальному аналізу та вдосконаленню процесу формування собівартості продукції на прикладі підприємства ПрАТ "Оболонь." Метою дослідження є з'ясування та оцінка факторів, що впливають на облік собівартості, а також визначення оптимальних стратегій для підвищення ефективності цього процесу.

У роботі використовувалися методи фінансового та управлінського обліку, а також аналізу даних. Основні результати дослідження полягають у виявленні основних складових собівартості продукції, визначенні чинників, що впливають на її зміну, та розробці рекомендацій щодо оптимізації процесу формування собівартості.

Висновки дослідження вказують на необхідність вдосконалення системи обліку та контролю собівартості продукції для підприємства ПрАТ "Оболонь." Дана робота може бути корисною для фахівців у галузі обліку та управління, а також для керівництва підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності та прибутковості.

Ключові слова: собівартість продукції, облік, управління, аналіз, аудит, процес, оптимізація, підприємство, ПрАТ "Оболонь".

Abstract

The master's qualification work is devoted to a detailed analysis and improvement of the process of forming the cost of production on the example of the Obolon JSC enterprise. The purpose of the study is to find out and evaluate the factors affecting cost accounting, as well as to determine the optimal strategies for increasing the efficiency of this process.

The work used methods of financial and management accounting, as well as data analysis. The main results of the study consist in identifying the main components of the production cost, determining the factors influencing its change, and developing recommendations for optimizing the cost formation process.

The findings of the study indicate the need to improve the system of accounting and control of production costs for the enterprise PrJSC "Obolon." This work can be useful for specialists in the field of accounting and management, as well as for the management of the enterprise in order to increase its competitiveness and profitability.

Keywords: production cost, accounting, management, analysis, audit, process, optimization, enterprise, PJSC "Obolon".

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	100
1.1. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту собівартості продукції	100
1.2. Організація та методика обліку собівартості продукції	24
1.3. Сучасні інформаційні технології обліку формування собівартості продукції	38
Висновки до розділу I	45
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ "ОБОЛОНЬ" ЗА 2020-2022 РОКИ, ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	46
2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ПрАТ «Оболонь»	46
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Оболонь»	5
2.3. Аналіз процесу формування собівартості продукції за 2021 – 2022 роки на ПрАТ «Оболонь»	50
Висновки до розділу II	62
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	574
3.1. Теоретичні аспекти аудиту процесу формування собівартості продукції	594
3.2. Організація проведення аудиту на ПрАТ «Оболонь» собівартості продукції	66
3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів процесу формування собівартості продукції	71
Висновки до розділу III	74

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	716
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	738
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми визначається низкою факторів, що впливають на сучасні підприємства. Постійні зміни у законодавстві, динамічний ринок та зростаючі вимоги споживачів вимагають від підприємств постійної адаптації та удосконалення своїх процесів. Завдяки правильному обліковому, інформаційному та контрольному забезпеченню формування собівартості продукції підприємство може приймати обґрунтовані управлінські рішення, визначати цінову політику, виявляти резерви зниження витрат і підвищення ефективності виробництва.

У сучасному бізнес-середовищі, яке характеризується непередбачуваністю та зростаючою конкуренцією, підприємства повинні діяти надзвичайно стратегічно. Зміни у законодавстві, такі як фіскальні реформи та вимоги до фінансової звітності, створюють необхідність в постійному оновленні облікової практики. Динамічний ринок вимагає від підприємств швидкого реагування на зміни у попиті, цінах та умовах конкуренції. Споживачі стають все вимогливішими і освіченішими, їхні очікування щодо якості та вартості продукції постійно зростають.

У такому контексті правильне облікове, інформаційне та контрольне забезпечення формування собівартості продукції стає ключовими інструментами для успішної діяльності підприємства. Воно дозволяє не лише відстежувати витрати та визначати собівартість продукції, але і надає змогу приймати обґрунтовані стратегічні рішення. Наприклад, на підставі аналізу собівартості підприємство може оптимізувати свій асортимент, вибирати ефективні стратегії ціноутворення та ідентифікувати можливості для зниження витрат та підвищення якості продукції.

Метою роботи виступає вивчення облікового, інформаційного та контрольного забезпечення процесу формування собівартості продукції на основі ПрАТ «Оболонь».

Виходячи з поставленої мети та теми роботи виникають наступні завдання:

- дослідити нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту формування собівартості продукції;
- розглянути організацію та методику обліку формування собівартості продукції;
- зробити огляд сучасних інформаційних технологій обліку процесу формування собівартості продукції;
- надати організаційно-економічну характеристику за 2021-2022 роки та розглянути організацію фінансового й податкового обліку на ПрАТ «Оболонь»;
- проаналізувати діяльність та фінансовий стан ПрАТ «Оболонь»;
- проаналізувати процес формування собівартості продукції за 2021 – 2022 роки на ПрАТ «Оболонь»;
- вивчити теоретичні аспекти аудиту формування собівартості продукції;
- розглянути методику проведення аудиту процесу формування собівартості продукції на ПрАТ «Оболонь»;
- визначити напрями удосконалення обліково-аналітичних аспектів процесу формування собівартості продукції.

Предметом дослідження виступає облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу формування собівартості продукції. Об'єктом дослідження є собівартість продукції на ПрАТ «Оболонь».

В роботі було використано наступні методи дослідження: діалектичний, метод економічного аналізу, методи аналізу і синтезу, а також групування, статистично-порівняльний метод тощо.

РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту собівартості продукції

Собівартість промислової продукції) - це виражені в грошовій формі поточні витрати суб'єкта на її виробництво і збут. Витрати на виробництво утворюють виробничу собівартість, а витрати на виробництво і збут - повну собівартість продукції.

Витрати на виробництво продукції (чи собівартість продукції) характеризують витрати поточного періоду (місяця, року, кварталу) на виробництво продукції (послуг, робіт).

Метою обліку собівартості продукції є повне і достовірне визначення фактичних витрат, пов'язаних з виробництвом і збутом продукції, обчислення фактичної собівартості всієї продукції та окремих видів, а також контроль за використанням трудових, матеріальних та грошових ресурсів.

Виробнича собівартість продукції включає:

- прямі матеріальні витрати;
- інші прямі витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- постійні розподілені загальновиробничі витрати та змінні накладні витрати.

Основна мета розрахунку – створення інформації про витрати на одиницю їхнього носія, яка необхідна для організації та управління бізнесом, контролю рівня витрат, визначення прибуткових, другорядних та збиткових сегментів діяльності.

Розрахунок – це спосіб отримати інформацію для: – оцінки випуску продукції та визначення фінансового результату; – обґрунтування виробничої

стратегії; – ціноутворення; – оцінки ефективності керівників центрів відповідальності.

Метою розрахунку є:

1. Оцінка готової продукції та напівфабрикатів власного виробництва за собівартістю для відображення та підготовки в наступній бухгалтерській звітності.

2. Підготовка інформації для прогнозування, планування, контролю витрат, доходів, прибутку, зокрема щодо:

- планування суми витрат на наступний період;
- обґрунтування економічної ефективності від запровадження нового обладнання, вибору сучасних технологічних процесів;
- прийняття рішення про проведення ремонтних робіт економічним способом або із залученням спеціалізованих будівельних компаній;
- визначення адекватної, справедливої, конкурентоспроможної ціни на основі витрат;
- контролю витрат у виробництві та на всіх етапах життєвого циклу продукції;
- визначення рентабельності окремих видів продукції;
- контролю витрат на всі процеси, що виконуються на підприємстві, визначення самого витратного процесу;
- визначення сегмента, якому необхідно скоротити (розширити) виробництво;
- оцінки ефективності окремих підрозділів, якості управління, діяльності центрів відповідальності, персоналу, виявлення взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток».

Відповідно підприємство повинно бути забезпечене зіставлення звітних та планових даних щодо складу і класифікації витрат, методів розподілу витрат за планованими або звітними періодами, об'єктів і одиниць калькулювання.

За місцем виникнення витрати на виробництво суб'єкта господарювання групуються за дільницями, службами, цехами, та іншими адміністративно відокремленими структурними підрозділами виробництв.

Залежно від призначення та характеру виконуваних процесів виробництво поділяється на:

- основне;
- допоміжне;
- непромислове.

До основного виробництва належать дільниці, цехи, що беруть безпосередньо участь у виготовленні готової продукції.

Допоміжне виробництво призначене для обслуговування дільниць основного виробництва: забезпечення інструментом, запасними частинами для ремонту устаткування, виконання ремонтних робіт основних засобів, забезпечення різними видами енергії та іншими послугами. До нього належать транспортні підрозділи, ремонтні цехи, експериментальні, енергетичні та інші підрозділи.

До непромислового господарства належить: житлово-комунальне господарство, неза заводський транспорт, культурно-побутові заклади, підсобні сільськогосподарські господарства та інші структурні підрозділи, які не приймають участі у виробництві готової продукції.

Усі витрати на виробництво включаються до собівартості окремих видів продукції (у тому числі окремих виробів, виготовлених за індивідуальними замовленнями) чи груп однорідних виробів.

За видами усі витрати класифікуються за статтями калькуляції та за економічними елементами.

Витрати за статтями калькуляції - це витрати на окремі види виробів, а також витрати на основне і допоміжне виробництво.

Під елементами витрат розуміють економічно однорідні види витрат.

За способами перенесення вартості на продукцію витрати поділяються на прямі та непрямі.

До непрямих витрат належать такі витрати, що пов'язані із виробництвом декількох видів продукції (загальновиробничі витрати, витрати на утримання та експлуатацію устаткування, загальногосподарські витрати), що включають за допомогою спеціальних методів до собівартості продукції.

Непрямі витрати формують комплексні статті калькуляції, які відрізняються за їх функціональною роллю у виробничому процесі.

До прямих витрат належать витрати, пов'язані з виробництвом окремих видів готової продукції (основні матеріали, покупні вироби і напівфабрикати, на сировину тощо), які можуть бути включені безпосередньо до їх собівартості.

Класифікація за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат наступна:

- умовно-змінні;
- умовно-постійні.

До умовно-змінних витрат належать такі витрати, коли абсолютна величина зростає із збільшенням обсягу випуску продукції і зменшується із його зниженням.

Витрати, що включаються до собівартості продукції, групуються за такими елементами:

- витрати на оплату праці,
- матеріальні витрати;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація необоротних активів;
- інші витрати.

Це групування є єдиним для всіх промислових підприємств, до яких

відноситься ПрАТ «Оболонь».

До елемента "Матеріальні витрати" відносять наступні витрати:

1) сировину та матеріали, яку купують у сторонніх компаній і включають до складу виготовленої продукції, утворюючи її основу, або є необхідним компонентом для виготовлення готової продукції;

2) покупні матеріали, що застосовуються в процесі виробництва і упакування продукції або інших виробничих потреб (контроль, утримання, ремонт і експлуатацію будівель, споруд, устаткування, інших основних засобів тощо), а також запасні частини для ремонту устаткування; знос спецодягу, спецвзуття; знос пристроїв, інвентарю, інструментів, приладдя, лабораторного обладнання та інших предметів і засобів праці, які не відносяться до основних виробничих засобів; інші засоби індивідуального захисту, знешкоджуючі засоби, лікувально-профілактичне харчування.

3) напівфабрикати і покупні комплектуючі вироби, що підлягають додатковій обробці або монтажу або на ПрАТ «Оболонь»;

4) послуги і роботи виробничого характеру, які виконуються сторонніми компаніями або структурними підрозділами ПрАТ «Оболонь», що не належать до основного виду його діяльності.

До послуг і робіт виробничого характеру на ПрАТ «Оболонь» належать:

- ✓ обробка сировини та матеріалів,
- ✓ здійснення окремих операцій з виготовлення готової продукції;
- ✓ проведення випробувань з метою визначення якості сировини і матеріалів та доставку готової продукції на склади зберігання;

5) витрати, пов'язані з використанням природної сировини, в частині відрахувань для покриття витрат на геолого-розшуки корисних копалин та геологорозвідку, плата за воду, що вибирається з водогосподарських систем у межах затверджених лімітів, а також платежі за використання інших природних ресурсів,

б) придбане у сторонніх компаній будь-яке паливо, що застосовується з технологічною метою на вироблення різних видів енергії, транспортні

послуги, пов'язані з обслуговуванням виробництва своїм транспортом, опалення виробничих приміщень;

7) придбана енергія, що списується на технологічні, рухові, енергетичні та інші виробничі потреби ПрАТ «Оболонь».

Витрати на власне виробництво усіх видів енергії, а також її споживання на ПрАТ «Оболонь» включається до відповідних елементів витрат;

8) втрати у межах норм природного убутку внаслідок нестачі товарно-матеріальних цінностей.

Вартість товарно-матеріальних ресурсів формується виходячи з цін їх купівлі на день оприбуткування (без урахування ПДВ), включаючи комісійні винагороди постачальницьким організаціям і націнки, брокерські послуги, суми мита і митних зборів, витрати на транспортування, доставку, зберігання що здійснюються сторонніми компаніями.

Витрати, які пов'язані з доставкою товарно-матеріальних цінностей транспортом і персоналом ПрАТ «Оболонь», включаються до відповідних елементів витрат на виробництво.

До вартості товарно-матеріальних цінностей включаються також витрати суб'єкта господарювання на придбання пакувальних матеріалів і тари, одержаної від постачальника та підрядників товарно-матеріальних цінностей, за винятком вартості цієї тари за вартістю її можливого використання у тих випадках, коли вартість на них встановлюються окремо понад вартості на товарно-матеріальні цінності.

У разі включення ціни тари, прийнятої від постачальників й підрядників разом з товарно-матеріальними цінностями, до вартості ресурсів із загальної суми витрат на їх придбання віднімається вартість тари вартістю можливої реалізації з урахуванням витрат на купівлю матеріалів для її ремонту.

Не включаються до собівартості продукції зворотні відходи, до не належать:

➤ попутна продукція, що одержується одночасно з основним продуктом в єдиному технологічному процесі;

➤ залишки товарно-матеріальних цінностей, які передаються до інших цехів, як повноцінний матеріал для виробництва інших видів продукції.

До елемента "Витрати на оплату праці" відносяться наступні витрати:

1) на виплату основної і додаткової заробітної плати, розрахованої згідно з прийнятими на ПрАТ «Оболонь» системи оплати праці, включаючи будь-які види матеріальних грошових і доплат;

2) виплати за невідпрацьований на виробництві час:

- оплата щорічних відпусток;

- компенсація за невикористану відпустку;

- оплата праці працівників, яким не виповнилося 18 років, при скороченій тривалості їх щоденної роботи;

- - компенсація за невикористану відпустку;

- оплата перерв працюючим матерям для годування дитини;

- оплата часу, пов'язаного з виконанням державних обов'язків, проходженням обов'язкових медичних оглядів, винагорода за передбачену законодавством вислугу років тощо.

На ПрАТ «Оболонь» створюється резерв для оплати відпусток, то до витрат виробництва включаються щомісячні відрахування на створення цього резерву.

3) пов'язані з навчанням і перепідготовкою кадрів;

— оплата праці кваліфікованих робітників, не звільнених від основної роботи, за навчання учнів та підвищення кваліфікації робітників;

— виплати працівникам ПрАТ «Оболонь» середньої ЗП за основним місцем роботи за час їх навчання з відривом від виробництва в системі підвищення кваліфікації;

— витрати на оплату праці за керівництво виробничою практикою учнів професійно-технічних училищ, загальноосвітніх шкіл і здобувачів вищих навчальних закладів;

— оплата відпусток із збереженням повністю або частково ЗП, що надається особам, які успішно навчаються вищих навчальних закладах,

аспірантурі, у професійно-технічних училищах, оплата їх проїзду до місця навчання і назад;

4) виплати за договорами цивільно-правового характеру за виконання послуг, робіт;

5) виплата працівникам, що звільнились, середнього заробітку.

В окремих галузях економіки України до витрат на оплату праці належать:

— вартість безкоштовно наданого обмундирування, що залишаються в особистому користуванні (крім вартості виданого спецвзуття, спецодягу та інших засобів індивідуального захисту, знешкоджуючих засобів, лікувально-профілактичного харчування або відшкодування витрат робітникам за придбання ними спецвзуття, спецодягу та інших засобів індивідуального захисту у разі невидачі їх адміністрацією підприємства).

— вартість безкоштовно наданих робітникам компанії продуктів харчування, комунальних послуг, витрати на оплату безкоштовно наданого житла.

Витрати на оплату праці поділяються на

- основну заробітну плату;
- додаткову заробітну плату.

Нарахування підприємством на обов'язкове соціальне страхування (ЄСВ) здійснюється за встановленими законодавством нормами від загального розміру витрат на оплату праці.

Нарахування підприємством на обов'язкове соціальне страхування (ЄСВ) не здійснюється на доходи громадян від володіння корпоративними правами.

До елемента "Амортизацій основних фондів та нематеріальних активів" відносять:

1) витрати на відновлення основних засобів та капітальний ремонт у вигляді амортизаційних відрахувань від вартості основних виробничих засобів на модернізацію, реконструкцію та капітальний ремонт ОЗ, що належать

ПрАТ «Оболонь», а також тих, що перебувають у користуванні суб'єкта господарювання за умовами лізингу, визначеною за їх балансовою вартістю відповідно до встановлених норм, включаючи прискорену амортизацію активної їх частини.

До активної частини основних виробничих засобів належать транспортні засоби, машини та обладнання.

Рішення про прискорену амортизацію основних виробничих засобів (але не більше ніж у два рази) приймається суб'єктом господарювання самостійно, якщо таке рішення не є причиною підвищення тарифів і цін на продукцію, що випускається. Не допускається без згоди орендодавця прийняття рішення про прискорену амортизацію орендованих основних засобів;

2) амортизаційні відрахування, що надані в операційну оренду основні засоби, нараховуються і використовуються орендодавцем на повне відновлення наданих в оренду або інших належних йому основних засобів. При цьому на собівартість продукції орендаря відноситься сума нарахованих орендодавцем амортизаційних відрахувань на надані в оренду основні фонди;

3) амортизаційні відрахування при надані у фінансову оренду основні засоби, а також на надані в оперативну оренду основні засоби, що відносяться до державної форми власності, нараховуються орендарем і використовуються ним включно на повне відновлення орендованої частки основних засобів;

4) витрати орендаря на капітальний ремонт орендованих приміщень нежитлового призначення відносяться на собівартість готової продукції кожного місяця рівними частками протягом терміну дії договору оренди;

5) витрати, пов'язані із зносом нематеріальних активів, що визначаються за нормами кожного місяця, виходячи із їх первісної вартості та строку корисного використання, але не більше 10 років безперервної роботи або терміну діяльності суб'єкта господарювання.

До елемента "інші витрати" належать:

1) витрати, пов'язані з управлінням виробництвом:

– службові відрядження, які регулюються нормами;

- оплата робіт із сертифікації продукції;
- оплата послуг інформаційного й консультаційного характеру, пов'язаних із забезпеченням виробництва;
- витрати зі зберігання і реалізації готової продукції;
- витрати на оплату обов'язкових аудиторських перевірок;
- оплата послуг інших компаній, які здійснюють зберігання і реалізацією готової продукції, управління виробництвом, якщо згідно штатного розпису відсутні такі функціональні служби;
- оплата ліцензій та інших державних дозволів для ведення господарської діяльності суб'єкта господарювання;
- оплата, за використання та обслуговування обчислювальних центрів, засобів сигналізації;
- сплата збору за реєстрацію суб'єкта господарювання в органах державного управління;

2) витрати на перевезення робітників до місця роботи і назад у напрямках, що не обслуговуються пасажирським, включаючи додаткові витрати на спеціальні маршрути, організовані відповідно до угод, укладених з транспортними компаніями, витрати на перевезення робітників з інвалідністю першої і другої груп до місця роботи і назад незалежно від наявності маршрутів пасажирського транспорту;

3) платежі з обов'язкового страхування майна суб'єкта господарювання та цивільної відповідальності, а також окремих категорій робітників, що зайняті на виробництві безпосередньо на роботах з підвищеною небезпекою для здоров'я і життя;

4) витрати, пов'язані з виконаннях робіт вахтовим методом;

5) витрати на сплату відсотків за кредитами, одержаними для придбання основних засобів і нематеріальних активів для виробничої діяльності, незалежно від строку кредитування, а також для сплати відсотків за кредити; витрати, пов'язані із сплатою відсотків за користування товарно-

матеріальними цінностями, взятими в оренду, нараховуються кожного місяця в розмірі, який вказано в договорі, і відображаються у складі собівартості готової продукції в тому періоді, за який їх нараховано;

б) витрати обслуговування виготовленої продукції та на гарантійний ремонт, але не більше 2% вартості цієї продукції;

7) оплата банківських послуг, включаючи плату за касово-розрахункове обслуговування, облік боргових вимог і зобов'язань, факторингових і довірчих операцій, включаючи цінні папери та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з обігом грошей;

8) витрати на реалізацію готової продукції;

— на оплату послуг страхових, транспортно-експедиційних та посередницьких компаній, вартість яких входить до вартості готової продукції, передбачених угодою сторін;

— на відшкодування вантажно-розвантажувальних, складських, пакувальних, страхувальних, транспортних витрат постачальників й підрядників, що включаються до вартості продукції згідно з базисом поставки, передбаченим угодою сторін;

— на рекламу і перепродажну підготовку готової продукції;

— на сплату вивізного мита та митних зборів.

До витрат на рекламу належить витрати на:

— виготовлення етикеток, зразків фірмових пакетів і упаковки;

— розробку і видання рекламних виробів;

— рекламу в засобах масової інформації, витрати на світлову, комп'ютерну та іншу зовнішню рекламу;

— виготовлення, копіювання і демонстрацію рекламних кіно-, відео- і діафільмів;

— зберігання рекламних матеріалів, оформлення вітрин, виставок-продажів,

— виготовлення стендів, рекламних щитів, покажчиків тощо;

— включаючи відрядження працівників суб'єкта господарювання на

виставку продукції і вартість її зразків, що передані покупцям, замовникам відповідно до угод безоплатно і не підлягають поверненню;

— проведення інших рекламних заходів, пов'язаних з діяльністю суб'єкта господарювання;

— уцінку продукції, що частково або повністю втратила первинну якість під час експонування;

— на відшкодування витрат за участь у ярмарках, виставках, вартості безоплатно переданих моделей і зразків;

10) втрати внаслідок технічного неминучого браку;

11) виплати на відшкодування шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків;

12) витрати на оприлюднення річного фінансового звіту;

13) витрати на операції із склянню тарою;

14) платежі за розміщення відходів, викиди забруднюючих речовин у навколишнє середовище та інші види шкідливого впливу в межах лімітів;

15) сума сплачених орендарем відсотків за користування наданими в оперативну та фінансову оренду основними засобами.

Орендна плата за надані в операційну оренду приміщення нежитлового призначення включається до собівартості продукції у розмірі, визначеному угодами сторін, а комунальної власності - не вище ставок орендної плати, встановленої місцевими органами державної виконавчої влади.

16) витрати, пов'язані з набором робітників, з урахуванням витрат на оплату праці випускникам професійно-технічних училищ і молодим спеціалістам, які закінчили ВНЗ, вартості проїзду до місця роботи, а також оплачуваної відпустки, яка надається їм перед початком роботи.

Перелік калькуляційних одиниць готової продукції та послуг допоміжних виробництв визначаються з урахуванням прийнятих одиниць вимірювання.

Калькуляції складає кожен суб'єкт господарювання за встановленим переліком статей витрат. Розрізняють такі види калькуляції собівартості:

✓ цехову,

- ✓ виробничу,
- ✓ галузеву.

Кожне підприємство встановлює самостійно та закріплює їх у Наказі про облікову політику перелік статей калькуляцій і склад витрат, що входять у ці статті. До уваги враховуються:

- організація процесу виробництва,
- технологічні особливості виробництва продукції,
- перелік витрат необхідних для виробництва продукції,
- питома вага в загальній сумі собівартості продукції тощо.

Розглянемо перелік статей витрат, які включаються до виробничої собівартості продукції у бухгалтерському обліку.

1. Сировина й матеріали, що включається до складу готової продукції, як основна, або є необхідним компонентом для виготовлення продукції. В галузях харчової промисловості ця стаття може бути деталізована з урахуванням структури й організації виробництва.

2. Комплектуючі вироби, купівельні напівфабрикати, роботи виробничого характеру сторонніх компаній.

Ця стаття містить:

- вартість напівфабрикатів і купівельних комплектуючих виробів, що потребують додаткової обробки;
- робіт виробничого характеру, які виконуються сторонніми компаніями чи структурними підрозділами суб'єкта господарювання, що не належать до основного виду діяльності.

3. Витрати на всі види палива, що безпосередньо використовуються в процесі виробництва, паливо й енергія на технологічні цілі.

Витрати на матеріали, куповані комплектуючі вироби, сировину, напівфабрикати, паливо й інші енергетичні ресурси формуються виходячи з вартості придбання, включаючи витрати на зберігання, транспортування та доставку.

4. Зворотні відходи (віднімаються). Відображається вартість повернених відходів, що віднімаються із загальної суми матеріальних витрат, віднесеної на собівартість готової продукції.

5. Основна заробітна плата.

6. Додаткова заробітна плата (премії, гарантійні та компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством України).

7. Відрахування на соціальне страхування (ЄСВ).

8. Витрати на утримання та експлуатацію:

- амортизація необоротних активів виробничого призначення;
- витрати на оренду необоротних активів виробничого призначення;
- витрати на утримання, ремонти й експлуатацію виробничого обладнання;
- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з експлуатацією обладнання, інших необоротних активів.

9. Загальновиробничі витрати.

10. Витрати від браку.

До цієї статті належать:

- вартість напівфабрикатів, матеріалів, зіпсованих під час наладки обладнання, у випадках простою обладнання або з причини вимкнення електроенергії;
- вартість остаточно забракованої з технологічних причин продукції;
- вартість керамічних, скляних і пластмасових виробів, зіпсованих під час транспортування на виробництві;
- витрати на усунення технічного неминучого браку продукції.

11. Попутна продукція (віднімається), отримана одночасно із основним продуктом у єдиному технологічному процесі.

Неймовірно важливим питанням є визначення нормативної бази, яка регулює порядок та правильність здійснення обліку формування собівартості продукції на промисловому підприємстві. Знання та розуміння таких нормативних актів дозволяє працівникам бухгалтерії приймати вірні та законодавчо обґрунтовані рішення на ПрАТ «Оболонь». Діючі в Україні

нормативні акти, які регламентують облік формування собівартості продукції наведені в додатку А.

1.2. Організація та методика обліку собівартості продукції

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про собівартість готової продукції підприємства та її розкриття в фінансовій звітності визначаються НП(С)БО 16 “Витрати”.

Первинний облік на ПрАТ «Оболонь» починається зі відображення господарських операцій в первинних документах. Первинні документи – це документи, які містять інформацію про господарську операцію та підтверджують її здійснення. Відомості, що містяться в первинних документах, систематизується в регістрах аналітичного та синтетичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку.

При дослідженні організації та методики обліку собівартості продукції спочатку визначимо перелік первинних документів, які є підставою для обліку собівартості продукції на ПрАТ «Оболонь»:

- Лімітно-забірна картка (форма №М-8)– на підставі цього документу оформлюється списання сировини, палива, матеріалів, тари тощо;
- калькуляції різних видів;
- Акт зняття залишків невикористаних матеріалів – цим документом на ПрАТ «Оболонь» оформлюється повернення на склад матеріалів, які не були використані у процесі виробництва;
- Табель обліку робочого часу (форма №П-5) та розрахунково-платіжна відомість (форма №П-6) – відображається інформація щодо нарахування заробітної плати;

- Акт прийому-здачі виконаних робіт (наданих послуг) – відображаються транспортно-заготівельні витрати, пов'язані з розвантаженням й доставкою матеріалів та сировини;

- Розрахунок амортизації основних засобів для промислових підприємств (форма №ОЗ-14) – відображаються суми нарахованої амортизації за місяць;

- Видаткова накладна – документ постачальника, який підтверджує факти передачі товарно-матеріальних цінностей. ;

- Видаткові касові ордери;

- рахунки;

- авансові звіти.

На ПрАТ «Оболонь» надходження матеріалів відбувається за рахунок Прибуткової накладної застосовується для бухгалтерського обліку надходження товарно-матеріальних цінностей всередині підприємства. Цей документ зберігається на складі і застосовується для складського обліку. Її зручно оформляти під час оприбуткування на склад значної кількості товарно-матеріальних цінностей. Форма прибуткової накладної містить необхідні показники для складського обліку ПрАТ «Оболонь»: найменування складу, найменування, одиниці виміру, суму і кількість надходження кожного виду матеріалів і відповідальних осіб за передачу і зберігання. Прибуткова накладна складається з двох частин: перша - основна частина та друга - таблична частина.

На ПрАТ «Оболонь» оформлюється Замовлення покупця, де відбувається резервування сировини й матеріалів на складі та подальшої комплектації. Замовлення покупця може бути оформлено на підставі таких документів: Угода з покупцем, Додаткова угода до договору з покупцем і замовником.

Для реєстрації замовлення покупця і замовника необхідно заповнити обов'язкові поля, відмічені знаком «зірочка», а також поля, які необхідні для ідентифікації контрагента, умови відвантаження сировини і матеріалів. Після заповнення обов'язкових полів документа необхідно сформулювати специфікацію замовлення, вибравши матеріали в таблиці та їх кількість.

На підставі такого замовлення покупця і замовника будуть створені наступні документи:

- ✓ рахунок покупцеві,
- ✓ видаткова накладна,
- ✓ вантажна митна декларація, якщо це експортна операція.

Після замовлення покупця оформлюється «Рахунок на оплату» - це документ, де продавець оголосив покупцеві вартість сировини і матеріалів. Покупець, сплативши суму, яка зазначена в рахунку, приймає умови постачальника та вказує даний рахунок при оплаті. Продавець, крім того, зобов'язується відвантажити покупцю сировину і матеріали, що перераховані в рахунку.

У видатковій накладній зазначені дані про постачальника запасів та одержувача. Необхідно також вказати номер накладної та дату її видачі. Складається таблиця на ПрАТ «Оболонь» із шести колонок для внесення даних про назву виробничого запасу, одиниць виміру, кількості одиниць, ціни та суми коштів за ТМЦ. Рядки в таблиці при необхідності можна корегувати в залежності від кількості одиниць товару. Внизу таблиці пишеться загальна сума без податку на додану вартість, сама сума податку на додану вартість та загальна сума придбаних ТМЦ разом з податком на додану вартість.

Під таблицею ПрАТ «Оболонь» вказує суму ТМЦ прописом, а також дані про відвантаження та отримання матеріалів й сировини покупцем. Наступним етапом оформлюється рахунок-фактура, яка вміщує перелік товарів, сировини, матеріалів, їх кількість і рекомендовану вартість, по якій

вони можуть бути поставлені покупцеві, умови постачання і відомості про відправника і одержувача. Рахунок-фактура є документом, з посиланням на який покупець або замовник, що погоджується на визначені умови, виконує часткову або повну передоплату.

Товарно-транспортна накладна є документом, на підставі якого ПрАТ «Оболонь» здійснюються списання товару у відправника вантажу й оприбуткування їх у вантажоодержувача під час перевезення вантажів у межах України, а також для їх складського і бухгалтерського обліку. Іншими словами, товарно-транспортна накладна є документом, який складають для списання й оприбуткування товарів для складського й оперативного обліку.

Товарно-транспортна накладна є супровідним документом перевезеного вантажу в шляху проходження, який підтверджує обсяг виконаних робіт водієм автотранспорту під час перевезення ТМЦ, підставою для розрахунків між контрагентами, замовником автотранспорту й автотранспортною компанією, а також документом для нарахування водієві автомобіля заробітної плати. Товарно-транспортна накладна — складний документ, що містить:

- адресну частину;
- відомості про вантаж;
- відомості про вантажно-розвантажувальні операції;
- інші відомості.

Реквізити товарно-транспортної накладної на ПрАТ «Оболонь» заповнюються відповідно відправником вантажу, перевізником і вантажоодержувачем.

Товарно-транспортна накладна складається під кожну поїздку автомобіля, а також окремо для кожного вантажоодержувача. Виписується відправником вантажу в 4 екземплярах під копіювальний папір із зазначенням дати виписки.

На основі Товарно-транспортної накладної оформлюється документ, що використовується при передачі товарно-матеріальних цінностей від однієї особи іншій. Супровідний документ, що надається продавцем покупцеві і містить перелік товарів, їх кількість і вартість, за якою вони поставляються покупцеві, особливості товару (вага, колір, тощо), відомості про постачальника та одержувача, умови постачання. Після цього складається Реєстр накладних, де вказується кількість та які накладні були оприбутковані за цілий день.

Табель обліку робочого часу застосовується на ПрАТ «Оболонь» виключно для обліку використання робочого працівників із погодинною оплатою праці, для одержання даних про відпрацьований час, для контролю за дотриманням працюючого встановленого режиму робочого часу, розрахунку заробітної плати, а також для складання статистичної звітності. Після відповідного оформлення передається в бухгалтерію ПрАТ «Оболонь». До цього документу додають «Розрахунково-платіжна відомість працівника».

Після розрахункової обробки первинних документів по обліку відпрацьованого часу, виробітку та іншої вихідної інформації для розрахунків по оплаті праці оформлюється «Розрахунково-платіжна відомість».

Розрахунково-платіжна відомості на ПрАТ «Оболонь» виконує дві функції. На підставі цього документу виконуються розрахунки з працівниками та робітниками. Також розрахунково-платіжна відомості є формою аналітичного обліку рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

Складаються розрахунково-платіжні відомості кожного місяця по кожному відділу з групуванням ППП працюючих у розрізі категорій на підставі існуючих методик і відповідної первинної документації. Розрахунково-платіжна відомість на ПрАТ «Оболонь» є основою для нарахування і виплати

ЗП. В деяких випадках на підприємстві використовують Відомість нарахування відпусток.

При перевірці ведення обліку прямих витрат аналізуються наступні дані:

- ✓ відомості розподілу витрачання матеріалів за відповідними напрямками виробничих витрат;
- ✓ відомості розподілу нарахованої ЗП за рахунками витрат;
- ✓ розрахунок зносу основних засобів;
- ✓ розрахунок зносу нематеріальних активів;
- ✓ розрахунок зносу МНМА;
- ✓ зведені дані за рахунками із постачальниками і підрядниками;
- ✓ інші реєстри розподілу витрат за напрямками витрат.

Інформація, що міститься в наведених реєстрах, в бухгалтерії ПрАТ «Оболонь» порівнюються із шифрами витрат і при встановленні розбіжностей з'ясовуються їх причини, перевіряються дані за кореспондуючими рахунками.

За допомогою документації контролюється розподіл накладних витрат та їх списання в дебет рахунка 23 «Виробництво» або безпосередньо в дебет рахунка 90 «Собівартість реалізованої продукції».

Для відображення незавершеного виробництва на ПрАТ «Оболонь» ведуться інвентаризаційні відомості незавершеного виробництва, де знаходять своє відображення відомості про те, яким чином складені і розраховані зведені дані, як проводилася оцінка незавершеного виробництва, які дані використовуються для зведеного обліку витрат.

Розрахунок калькулювання на ПрАТ «Оболонь» показує фактичну собівартість одиниці готової продукції та порівняння її з нормативною собівартістю. Цей документ виявляє застосовані статті витрат та надає змогу провести аналіз даних. Розрахунок калькулювання складають за даними

первинними документами: звіти про витрачання сировини та виготовлення продукції, накладні, норми витрат на виробництво, акти про брак.

Для обліку відрахування на соціальні заходи (ЄСВ) використовують відповідну відомість. Ставка єдиного соціального внеску в Україні складає 22%.

Для обліку собівартості продукції на ПрАТ «Оболонь», кінцевим результатом діяльності якого є виробництво пиво-безалкогольних напоїв, призначений один синтетичний рахунок 23 «Виробництво», на якому обліковують витрати на продукцію. Облік ведеться в розрізі субрахунків за видами виробничих витрат. Цей рахунок активний, призначений для обліку господарських засобів.

По дебету рахунку 23 «Виробництво» відображаються прямі матеріальні, трудові витрати, а інші прямі витрати й виробничі накладні втрати та втрати від браку готової продукції, з кредиту списуються суми фактичної виробничої собівартості завершеної виробництвом готової продукції (у дебет рахунку 26 «Готова продукція»), виконаних робіт та послуг (у дебет рахунку 90 «Собівартість реалізованої продукції»).

За кредитом субрахунків обліку витрат допоміжних виробництв, з виконання некапітальних робіт у кореспонденції з дебетом рахунків 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 11 «Інші необоротні матеріальні активи» та субрахунків обліку витрат основного виробництва списується собівартість виготовлених у допоміжних виробництвах виробів, робіт, послуг (інструменту, енергії, тари, транспортних і ремонтних послуг тощо).

Основні бухгалтерські проведення на ПрАТ «Оболонь» з обліку собівартості продукції наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні бухгалтерські проведення з обліку собівартості продукції

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.	Підстава
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1.	Нараховано амортизацію на необоротних активів, які використовуються у виробництві	23 «Виробництво»	13 «Знос необоротних активів»	52067	Відомість нарахування амортизації
2.	Відпущено зі складу ТМЦ на потреби виробництва	23 «Виробництво»	20 «Виробничі запаси»	69330	Лімітно-забірна картка
3.	Списано у виробництво МШП	23 «Виробництво»	22 «МШП»	800	Акт списання МШП
4.	Списано брак на витрати виробництва	23 «Виробництво»	24 «Брак у виробництві»	500	Акт про брак
5.	Використано частину і продукції для потреб власного виробництва	23 «Виробництво»	26 «Готова продукція»	600	Накладна
6.	Перераховано з підзвітних сум витрати виробництва	23 «Виробництво»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	700	Авансовий звіт
7.	Списано на собівартість продукції суми незадоволених претензій	23 «Виробництво»	374 «Розрахунки за претензіями»	5100	Комерційний акт
8.	Віднесено на витрати виробництва частину витрат майбутніх періодів	23 «Виробництво»	39 «Витрати майбутніх періодів»	6770	Бухгалтерська довідка
9.	Здійснено відрахування до резерву на оплату відпусток виробничим працівникам	23 «Виробництво»	471 «Забезпечення виплат відпусток»	540611	Бухгалтерська довідка
10.	Нараховано заробітну плату виробничим працівникам та нарахування ЄСВ 22%	23 «Виробництво»	66 «Розрахунки з оплати праці», 65 «Розрахунки за страхуван.»	176874	Розрахунково-платіжна відомість
<i>Продовження таблиці 1.1.</i>					
1	2	3	4	5	6
11.	Відображено послуги, які призначені для потреб виробництва, що були надані дочірніми підприємствами	23 «Виробництво»	682 «Внутрішні розрахунки»	7500	Акт виконаних послуг
12.	Відображено заборгованість за надані послуги іншими	23 «Виробництво»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	5010	Акт наданих робіт

	кредиторами для потреб виробництва				
13.	Виявлені при інвентаризації в цехах лишки	23 «Виробництво»	71 «Інший операційний дохід»	6671	Акт інвентаризації
14.	Списані загальновиробничі витрати на собівартість продукції	23 «Виробництво»	91 «Загально-виробничі витрати»	36740	Бухгалтерська довідка
15.	Списано на собівартість продукції вартість ТМЦ, яких не вистачає в межах норм природного убутку	23 «Виробництво»	947 «Нестачі і втрати від псування цінностей»	400	Акт інвентаризації
16.	Оприбутковано напівфабрикати власного виробництва	25 «Напівфабрикати»	23 «Виробництво»	2800	Бухгалтерська довідка
17.	Оприбутковано на склад готову продукцію з виробництва	26 «Готова продукція»	23 «Виробництво»	1406373	Книга складського обліку
18.	Списана собівартість реалізованої готової продукції	901 «Собівартість реалізованої продукції»	26 «Готова продукція»	1406373	Відомість відпуску продукції
19.	Списання на фінансовий результат собівартість реалізованої продукції в кінці звітної періоду	79 «Фінансовий результат»	901 «Собівартість реалізованої продукції»	1406373	Бухгалтерська довідка

Облік формування собівартості готової продукції ведеться у Журналах 5 і 5А. Існує 2 варіанти журналу тому, що суб'єкти господарювання можуть використовувати різні варіанти обліку виробничих витрат із застосуванням рахунків класу 9 «Витрати діяльності» або з одночасним використанням рахунків класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності».

Таблиця 1.2

Порядок формування Журналу 5

N пор.	Дебет рахунків	Кредит рахунків									Усього
		90	92	93	94	95	96	97	98	99	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	79 "Фінансові результати"										

Для прийняття обґрунтованих економічних рішень внутрішнім та зовнішнім користувачами фінансових звітів ПрАТ «Оболонь» необхідна інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані суб'єкта господарювання.

В фінансовій звітності ПрАТ «Оболонь» процес формування собівартість продукції відображаються в Звіті про фінансові результати і в примітках до фінансової звітності. Більш детально характеристику в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3.

Відображення собівартості продукції у фінансовій звітності
ПрАТ «Оболонь»

Рядок звітності	Найменування показника	Застосовувані субрахунки другого порядку	
		При використанні класу 9	При використанні класу 8
2000	Чистий дохід від реалізації продукції	701 «Дохід від реалізації готової продукції, товарів, послуг»	701 «Дохід від реалізації готової продукції, товарів, послуг»
2050	Собівартість реалізованої продукції	90 "Собівартість реалізації"	80 "Матеріальні витрати", субрахунки; 81 "Витрати на оплату праці", 82 "Відрахування на соціальні заходи", субрахунки
		91 "Загальновиробничі витрати"	83 "Амортизація", субрахунки

У звіті 1-ПВ зазначається середньооблікова кількість усіх працівників в еквіваленті повної зайнятості, фонд оплати праці усіх працівників тощо.

1.3. Сучасні інформаційні технології обліку формування собівартості продукції

MASTER:Бухгалтерія - це сучасне рішення для українських бухгалтерів будь якого підприємства, яке окрім іншого: швидко можна запустити в роботу; є недорогим, але масштабованим; має цілу низку галузевих рішень-додатків, що автоматично додаються до єдиної бази; тобто повноцінний замітник

1С. Адже, відомо, що 1С в Україні продовжує функціонувати під маркою “BAS” (Business Automation Software) на платформі “BAF” (Business Automation Framework), тобто є локалізованою версією московської 1С.

Щоб розпочати роботу в MASTER:Бухгалтерія потрібно спочатку додати дані про підприємство. Для цього потрібно створити власний об’єкт обліку. Зайти у новостворений об’єкт обліку та створити структуру підприємства, завантажити інформацію о працівниках та зробити налаштування.

Для того, щоб сформувати документ Нормативна калькуляція продукції, послуг необхідно перейти у реєстр документів, у якому містяться документи операцій з виробництва. Для цього використовуємо пункт меню Документи виробництва, який розташований у розділі Документи модуля Виробництво.

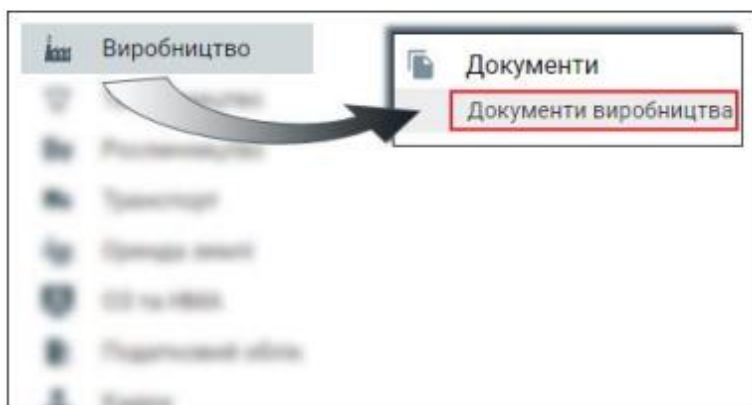

Рис. 1.3.1. Формування документів в модулі «Виробництво»

В екранній формі в вкладці Параметри вкажіть наступні параметри:

- Тип рядка – Продукція, послуги;
- Код ТМЦ – вибирається з класифікатора ресурсів;
- Кількість;
- Ціна;
- Розрахункові рахунки.

У вкладці Статті калькуляції вказують потрібні статті калькуляції продукції чи послуг.

ПАРАМЕТРИ		СТАТТІ КАЛЬКУЛЯЦІЇ	
Стаття	Найменування	Сума	
1	Матеріали	1400.00	
2	Покупні комплектуючі вироби	270.00	
3	Будівельні матеріали		
6	Відходи		
4	Транспортно-заготівельні витрати	100.00	
5	Паливо та енергія		
7	Основна ЗП	1000.00	
8	Додаткова ЗП		
9	Відрахування	600.00	
11	Загальновиробничі	1000.00	
13	Послуги сторонніх організацій		
16	Виробнича собівартість		
56	Трудомісткість		

Рис. 1.3.2. Статті калькуляції в MASTER:Бухгалтерія

Для того, щоб сформувати документ Вимога-накладна переходимо у вкладку Реєстр документів та натисніть кнопку Додати (або клавішу F7).

В екранній формі вкажіть наступні параметри:

- Тип процесу - Вимога-накладна;
- Номер документа;
- Дата документа;
- Відправник;
- Матеріально-відповідальна особа підрозділу-відправника;
- Одержувач.

ДОКУМЕНТ		ДОДАТКОВО	
Тип процесу	Вимога-накладна (списання ТМЦ)_UZ_WOFORMAT		
Документ №	2	# від	03.02.2020
Реквізити			
Відправник	4 Виробництво/Склад ТМЦ	МВО	Ткаченко Т.Т. 8
Одержувач	4.2 Цех комплектуючий		
Сума			
Сума відправника (без ПДВ)	ГРН: <input type="text"/>		
Різне			
Примітка	<input type="text"/>		
Под.призн.	<input type="text"/>		

Рис. 1.3.3. Формування документу Вимога-накладна в
MASTER:Бухгалтерія

В екранній формі вкажіть наступні параметри:

- тип рядка – ТМЦ;
- код ТМЦ, кількість, ціна – вибирається з залишків по підрозділу-відправнику;
- рахунок по дебету – для основного виробництва вказується 231, для допоміжного виробництва вказується рахунок 232;
- рахунок по кредиту;
- значення аналітик.

Для того, щоб сформувати документ Внутрішнє переміщення ТМЦ заходимо у реєстр документів, який містить складські документи. Для цього скористуйтеся пунктом меню Складські документи, який розташований у розділі Документи модуля Склад. Вкажіть наступні параметри:

- Тип рядка – ТМЦ;
- Код ТМЦ, кількість, ціна – вибирається з залишків по підрозділу-відправнику;
- Рахунок по дебету – для основного виробництва вказується 231, для допоміжного виробництва вказується рахунок 232;
- Рахунок по кредиту;
- Значення аналітик.

ПАРАМЕТРИ	ДОДАТКОВО
Тип рядка	ТМЦ
Код ТМЦ	Металева рама 1301000000000003
Кількість	2.00 ШТ
Ціна і сума	ГРН: 450.00 900.00
Партія	Одержувач: Відправник:
Рахунок	Дебет: 201 Сировина і матеріали Кредит: 201 Сировина і матеріали
Примітка	

Рис. 1.3.4. Формування документу Внутрішнє переміщення ТМЦ

Для того, щоб сформувати документ Змінний звіт виробництва переходимо у реєстр документів, у якому містяться документи операцій з виробництва та вказуємо наступні параметри:

- Тип процесу – Змінний звіт виробництва;
- Номер документа;
- Дата документа;
- Цех – підрозділ, який відправляє ТМЦ;
- Матеріально-відповідальна особа підрозділу-відправника;
- Склад – підрозділ, який отримує ТМЦ;
- Матеріально-відповідальна особа підрозділу-одержувача.

The screenshot shows a web form for creating a 'Змінний звіт виробництва' (Production Change Report). The form includes the following fields and values:

- Тип процесу: Змінний звіт виробництва _DEL_PROD
- Документ №: 1, від 20.02.2020
- Реквізити:
  - Цех: 4.1 Цех монтажний, МВО: Мірошник О.Ю., 10
  - Склад: 4 Виробництво/Склад ТМЦ, МВО: Ткаченко Т.Т., 8
- Сума: Сума відправника (без ПДВ), ГРН: [empty field]
- Різне: Примітка: [empty field]

Рис. 1.3.5. Формування документу Змінний звіт виробництва

Для того, щоб сформувати документ Передача ТМЦ в переробку (переробнику) скористуємось пунктом меню Передача матеріалів в переробку, що розташований у розділі Передача в переробку модуля Виробництво.

The screenshot shows a web form for creating a 'Передача ТМЦ в переробку' (Material Transfer to Re-work) document. The form includes the following fields and values:

- Тип процесу: Передача ТМЦ в переробку (переробнику) _TRTOPROC
- Документ №: 1, від 24.03.2020
- Реквізити:
  - Відправник: 4 Виробництво/Склад ТМЦ, МВО: Ткаченко Т.Т., 8
  - Одержувач: 4.2 Цех комплектуючий, МВО: Совенко Ю.О., 12
  - Контрагент: ТОВ 'КОЛЕРІ' (90)
  - Договір: 12, від 01.02.2020, Додаткова угода
- Сума: Сума відправника (без ПДВ), ГРН: 700.00
- Різне: Примітка: [empty field]

Рис. 1.3.6. Формування документа Передача ТМЦ в переробку

Для того, щоб сформувавши акт незавершеного виробництва, переходимо у реєстр документів, у якому містяться документи операцій з виробництва. Для цього використовуємо пункт меню Документи виробництва, який розташований у розділі Документи модуля Виробництво.

У вкладці Параметри вибираємо наступні параметри: тип рядка – НЗП на замовлення (об'єкту); кількість - вибирається з залишків по підрозділу-відправнику; рахунок по дебету – вказується рахунок 231 Облік витрат на основне виробництво.

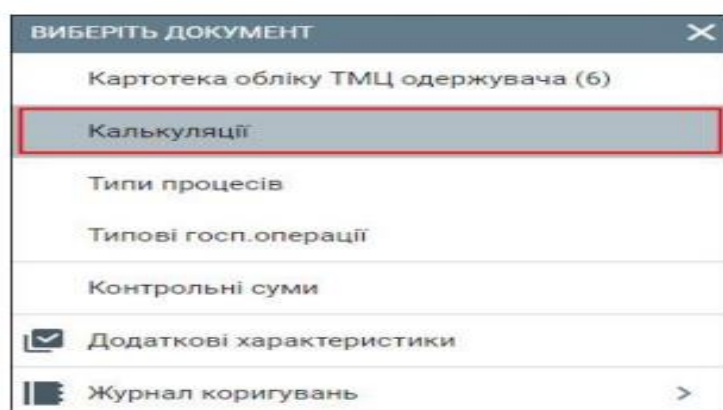

Рис. 1.3.7. Формування Акту незавершеного виробництва в MASTER:Бухгалтерія

Для того, щоб сформувавши документ Закриття 91 рахунку розподілом всіх залишків на всю ЗП в цілому (основне і допоміжне виробництво) по підприємству переходимо у реєстр документів, у якому містяться документи операцій з виробництва. Для цього скористаємось пунктом меню Документи виробництва, який розташований у розділі Документи модуля Виробництво.

Вибираємо наступні параметри: тип процесу - Закриття 91 «Загальновиробничі витрати» розподілом залишків "все на все". ОВ+ДВ.

Тип процесу Закриття 91 «Загальновиробничі витрати» розподілом залишків "все на все". ОВ+ДВ налаштований в системі для закриття всіх накопичених загальновиробничих витрат по підприємству при умові, що

базою розподілу таких витрат є заробітна плата працівників основного виробництва в цілому по підприємству. Тип процесу Закриття 91 «Загальновиробничі витрати» розподілом залишків "цех в цех". ДВ використовується для закриття загальновиробничих витрат допоміжного виробництва певного підрозділу. Базою розподілу є заробітна плата цього підрозділу за Дт 232рах.

Тип процесу Закриття 91 «Загальновиробничі витрати» розподілом залишків "цех в цех". ОВ використовується для закриття загальновиробничих витрат основного виробництва певного підрозділу. Базою розподілу є заробітна плата цього підрозділу за Дт 231рах.

Рис. 1.3.8. Процес закриття рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» розподілом в MASTER:Бухгалтерія

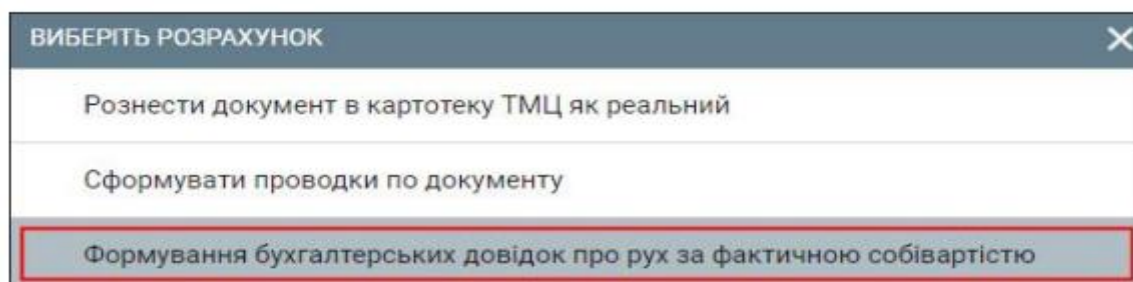

Рис. 1.3.9. Формування бухгалтерських довідок про рух за фактичною собівартістю

Для розрахунку фактичної собівартості вкажіть дію Розрахунок фактичної собівартості ГП (без замовлень).

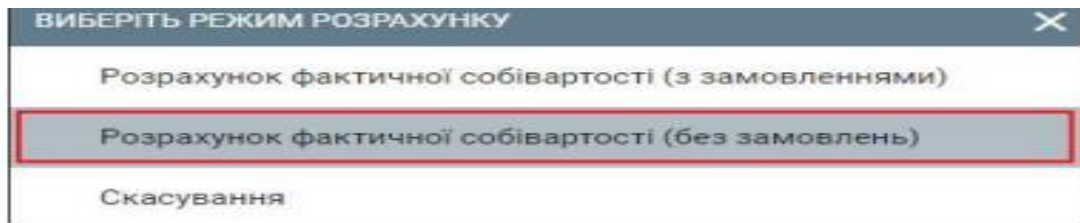

Рис. 1.3.10. Розрахунок фактичної собівартості

Автоматично буде створено документ, розраховано фактичну собівартість продукції та сформовано проводки до документу Дт26-Кт231.

Дт	Аналitика (Дт)	Кт	Аналitика (Кт)	Вал	Сума у валюті	Сума	Зміст	Код статті розра	ТГО
26	1. СкладГПбух	231	1. 4.1 3. Сировина і основні матеріали	GRN	17 620.00	17 620.00	Суми з калькуляції. Матеріали	901	9512
26	1. СкладГПбух	231	1. 4.1 3. Заробітна плата за складами і тарифами	GRN	24 156.00	24 156.00	Суми з калькуляції. Осн. ЗП	901	9512
26	1. СкладГПбух	231	1. 4.1 3. Інші загальновиробничі витрати	GRN	16 865.85	16 865.85	Суми з калькуляції. ЗВВ	901	9512

Рис. 1.3.11. Формування документу по розрахунку фактичної собівартості

Даний розділ покриває усі вимоги бухгалтерського обліку відповідних бізнес-процесів. В програмі MASTER:Бухгалтерія ми самі вирішуємо і вибираємо партію запасу для вибуття і далі розраховується середня ціна списання запасу в межах вибраних партій.

В розділі взаєморозрахунків корисною особливістю MASTER:Бухгалтерія є можливість створювати і зберігати Додаткові угоди до основного договору, бачити ієрархію договорів та додаткових угод до них. В MASTER:Бухгалтерія собівартість формується за котловим методом або ж в розрізі Замовлень на виробництво без планування.

Висновки до розділу I

Собівартість реалізованої продукції на ПрАТ «Оболонь» складається з витрат на виробництво продукції, реалізованої протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та надлишкових витрат виробництва.

На основі інформації про вартість сировини для кожної зміни типів продуктів у порядку, описаному вище, та даних про вихід для кожної зміни ви можете та повинні аналізувати результати виробничого процесу для кожної зміни шляхом порівняння фактичних даних із регламентами, виявляти відхилення та оперативно визначати причини відхилень, що дає можливість своєчасно впливати на перебіг процесу, використовувати у правильному напрямі.

Досліджено економічне поняття собівартості продукції, витрат, розглянуто класифікацію витрат. Визначено основну мету калькуляції, яка необхідна для організації та ведення бізнесу, контролю рівня витрат, визначення прибуткових, другорядних та збиткових сегментів діяльності. Для оформлення та відбору форм первинних документів промислового виробництва запропоновано системи обліку та види контролю над використанням сировини та матеріалів для виготовлення продукції, які широко поширені на практиці. Пропонується вести облік витрат на утримання та експлуатацію машин та устаткування у підрозділах підприємства і фіксувати у спеціальних журналах фактичне навантаження окремих приладів та обладнання для оцінки рівня ефективності їх використання.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ОБОЛОНЬ» ЗА 2021-2022 РОКИ, ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ПрАТ «Оболонь»

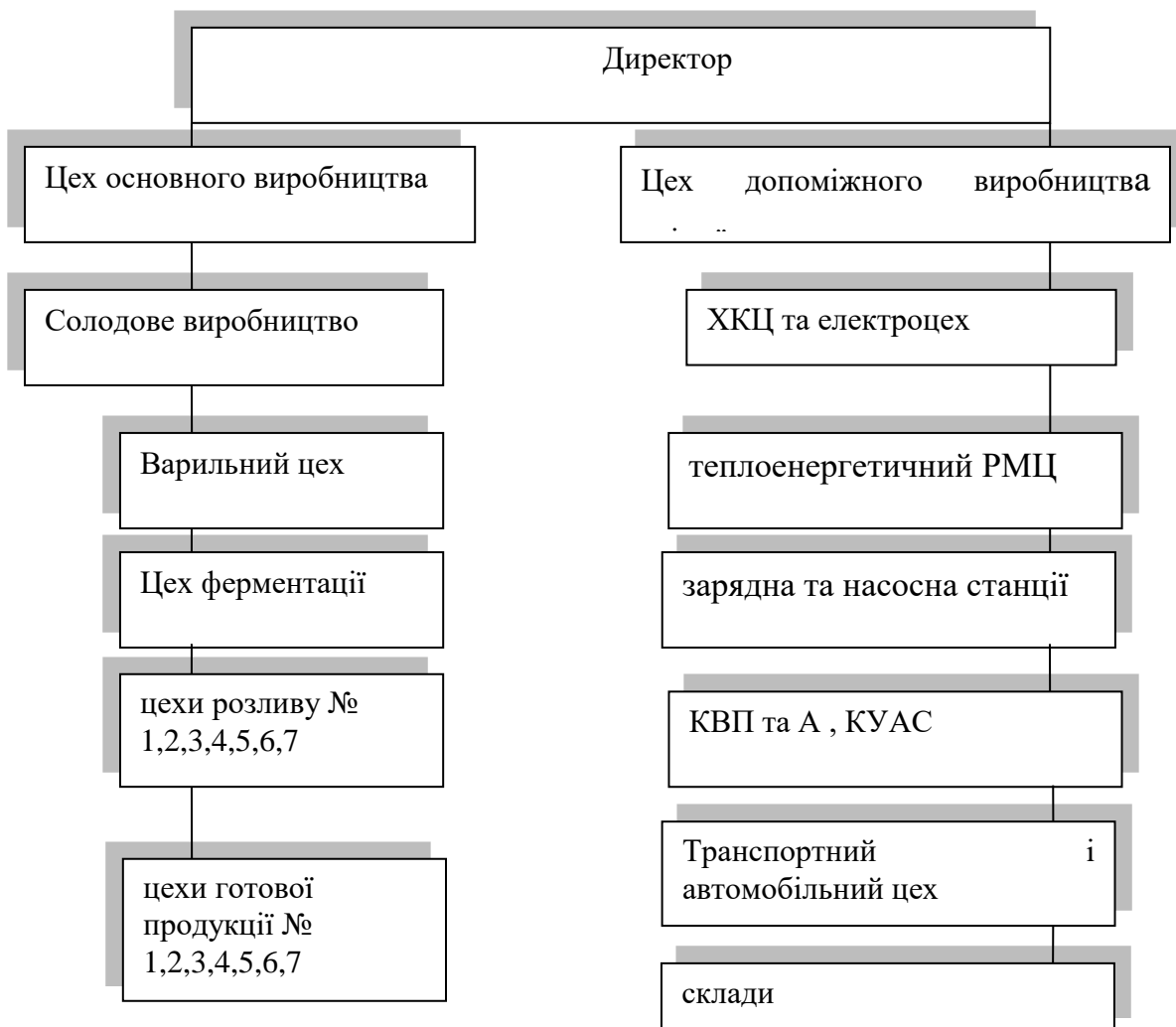
ПрАТ «Оболонь» було створене під час приватизації державного майна Київського об'єднання по випуску пива, безалкогольних напоїв та мінеральних вод «Оболонь» 25 березня 1993 року шляхом викупу цього майна трудовим колективом та створення на базі цього майна ЗАТ «Оболонь».

Головна мета діяльності ПАТ «Оболонь» - розширення ринків продажу, найповніше задоволення потреб споживачів, збільшення прибутків. На досягнення цієї мети наполегливо працюють всі структурні підрозділи ПрАТ «Оболонь», які неухильно дотримується:

- готова продукція і сервіс підприємства повинен сприяти поліпшенню і забережню здоров'я та якості життя споживачів;
- співробітники повинні бути забезпечені належними умовами праці, достатньою, стабільною заробітною платою, можливістю вдосконалити свою професійну майстерність;
- споживачі мають бути впевнені в якості та чудових смакових властивостях пиво-безалкогольної продукції;
- кредитори - можуть бути певні в гарантованому поверненні грошових коштів та отриманні чистого прибутку;
- суспільство отримує від ПрАТ «Оболонь» постійні вагомі внески в економічний розвиток Київської області і країни в цілому.

Підприємство поділяється на виробничі підрозділи і обслуговуючих господарств. На підприємстві є цехи основного виробництва, варильний цех, цех ферментації, цехи розливу, цехи готової продукції; цехи допоміжного виробництва, склади.

Схему виробничої структури ПрАТ «Оболонь» наведено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Схема виробничої структури ПрАТ «Оболонь»

До складу ПрАТ «Оболонь» входять дві броварні: сам головний завод «Оболонь» у місті Києві та у місті Фастів «Пивоварня Зіберта». Є унікальна установка по виділенню пива з відпрацьованих дріжджів, що виробляє понад 600 тис. дал пива на рік. Сучасні технології дозволяють налагодити практично безвідходне екологічно чисте виробництво готової продукції. Відповідальне ставлення до довкілля — це соціальна відповідальність підприємства перед суспільством та один з пріоритетів діяльності ПрАТ «Оболонь».

Згідно Положення про головних бухгалтерів на ПрАТ «Оболонь» організацією бухгалтерського обліку займається головний бухгалтер підприємства - Бахов Іван Іванович.

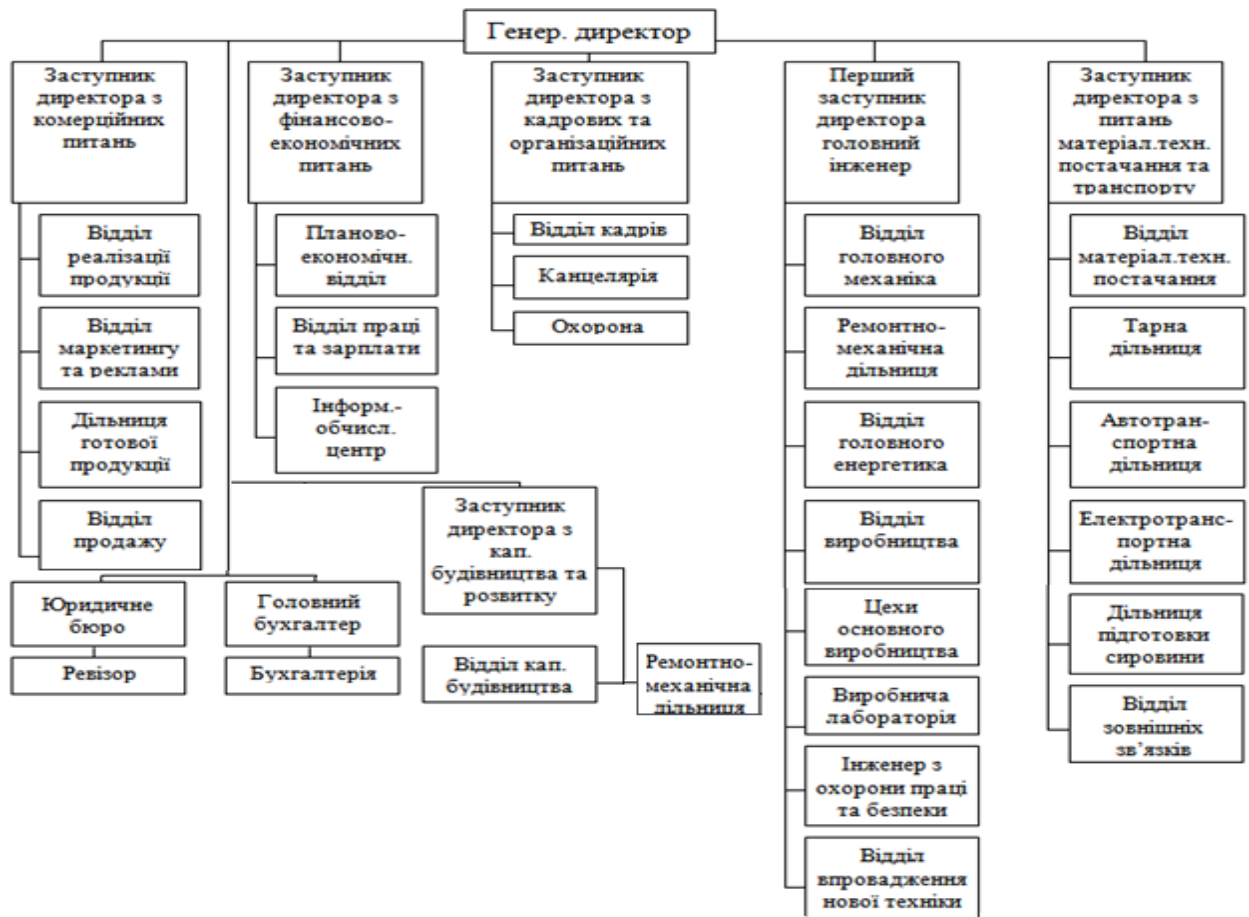
Саме від професійних кадрів залежить, наскільки ефективно використовуються на ПрАТ «Оболонь» засоби виробництва і наскільки успішно працює суб'єкт господарювання в цілому. Відповідно, на підприємстві здійснюється кадрова політика, яка спрямована на досягнення наступних цілей:

- створення трудового колективу, оптимального за за рівнем кваліфікації;
- створення працездатного колективу;
- підвищення рівня кваліфікації робітників;
- створення високопрофесійної керівної ланки, здатної гнучко реагувати на зміну обставин, відчувати і упроваджувати все нове і передове, що вміє перспективно мислити.

Кадрова політика на ПрАТ «Оболонь» містить у собі:

- підготовку кадрів і їхнє безперервне навчання;
- добір і просування кадрів;
- працевлаштування працівників у відповідності із сформованою системою виробництва пиво-безалкогольної продукції;
- стимулювання праці робітників та службовців;
- створення сприятливих умов праці для усіх працівників суб'єкта господарювання.

Схема управлінської структури ПрАТ «Оболонь» наведена на рисунку 2.2.

Рис. 2.2. Управлінська структура ПАТ «Оболонь»

Зазначимо, що управління персоналом на ПрАТ «Оболонь» є складовою частиною управління суб'єктом господарювання у цілому. Процес управління підприємством поділений на наступні складові:

- управління технікою,
- управління економікою,
- управління кадрами.

Найбільше складним є управління кадрами, тому що кожний працівник має свої потенційні трудові можливості. Тому керівники ПрАТ «Оболонь» різного рівня зобов'язані знати психологію підпорядкованого їм працівника та впливати на нього, щоб цілком реалізувалися його потенційні можливості.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Оболонь»

У таблиці 2.1. наведено техніко-економічні виробничо-економічні показники ПрАТ «Оболонь» за період 2021-2022 рр.

Таблиця 2.1

Техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності підприємства ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 року

Джерело інформації	№	Показник	Роки		Абсолютне відхилення, (+,-)	Темп зміни, %
			2021	2022		
Ф2, р. 2000	1	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	5986592	8649174	2662582	144,48
Звіт незалежного аудитора за 2022 рік	1.1	в т.ч. від реалізації пива, тис. грн.	3463373	5096244	1633171	147,1
	1.2	безалкогольні напої, тис. грн.	873318	1042475	169157	119,4
	1.3	слабоалкогольні напої, тис. грн.	785577	928091	142514	118,1
	1.4	мінеральна вода, тис. грн.	311710	383424	71714	123,0
Ф. 1-ПВ, 1040	2	Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	3157	2055	-1102	65,09
Ф2, р. 2505	3	Фонд оплати праці працівників, тис. грн.	728365	853060	124695	117,12
р.1/р.2	4	Виробіток на одного працівника, тис.грн/особу	1896,3	4208,8	2312,5	121,95
р.3/р.2	5	Середньорічна оплата праці, тис. грн./особу	230,7	414,1	184,4	179,5
Ф.1,р.1010 (гр.3+ гр.4)/2	6	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	4210081	3941272	-268810	93,62
р.1/р.6	7	Віддача основних засобів, грн/грн	1,42	2,19	0,77	154,23
Ф.1,р.(1195), (гр.3+гр.4)/2	8	Середньорічні залишки обігових коштів, тис.грн	1570530	1873573	303043	119,3
р.1/р.8	9	Коефіцієнт оборотності обігових коштів, обертів	3,81	4,62	0,81	121,26

Джерело інформації	№	Показник	Роки		Абсолютне відхилення, (+,-)	Темп зміни, %
			2021	2022		
Ф.2,р.1300 (гр.3+ гр.4)/2	10	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	5841251	5924320	83069	101,42
Ф1,р.1495	11	Власний капітал, тис. грн.	2542672	3665011	1122339	144,1
Ф2,р.2050	12	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	4812733	5751536	938803	119,5
р.12/р.1	13	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	81,47	66,51	-14,96	81,63
Ф2,р. 2500	14	Матеріальні витрати, тис. грн	3389517	3617382	227865	106,72
р.1/р.14	15	Матеріаловіддача, грн/грн	1,77	2,39	0,62	135,03
Ф2,р. 2130	16	Адміністративні витрати, грн	423695	470629	46934	111,1
Ф2,р. 2150	17	Витрати на збут, грн.	790218	684010	-106208	86,6
Ф2,р. 2550	18	Операційні витрати, грн	6057490	6518826	461336	107,62
Ф2,р. 2090 (2095)	19	Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	1173859	2897638	1723779	246,8
Ф2,р.2190 (2195)	20	Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	5007	1708860	1703853	341,3
Ф2 р.2350 (2355)	21	Чистий фінансовий результат, тис.грн	(130821)	1114681	1245502	X
р.20/р.18* 100	22	Рентабельність операційної діяльності,%	0,08	26,2	26,12	X
р.21/р.11* 100	23	Рентабельність (збитковість) власного капіталу,%	(5,14)	30,4	35,54	X
р.21/р.10* 100	24	Рентабельність (збитковість) загальна (активів), %	(2,2)	18,8	21,0	X

На підставі даних, відображених в таблиці 2.1., ми бачимо, що у 2022 році чистий дохід від реалізації продукції зріс на 2662582 тис.грн. (або 44,48%). Найбільше зросло виробництво пива на 47,1% та мінеральної води на 23%.

Фонд оплати праці у 2021-2022 рр. складав 728365 тис.грн. та 853060 тис. грн. відповідно. Збільшення на 124695 тис.грн. фонду оплати праці зумовлено підвищенням середньорічної оплати праці промислово-виробничого персоналу на 79,5%, а також зменшенням чисельності персоналу на 1102 особи. Але при цьому виробіток на одного працівника зріс на 21,95%. Ці дані свідчать про покращення ефективності роботи суб'єкта господарювання.

Згідно наведених даних, знизилась на ПрАТ «Оболонь» середньорічна вартість основних засобів на 268810 тис.грн (6,38%) за рахунок втрати корисності. Одним із показників ефективності використання основних засобів є віддача основних засобів, яка на ПрАТ «Оболонь» за 2022 рік становить 2,19 грн/грн, а в 2021 році –1,42 грн/грн. Цей показник вказує, яка сума гривень виготовленої продукції на ПрАТ «Оболонь» припадає на 1 гривню основних засобів. Позитивна динаміка дослідного підприємства характеризує достатньо повну ефективність використання основних засобів.

Вартість середньорічних залишків обігових коштів у 2022 році збільшилась на 303043 тис.грн. (або 19,3%). Коефіцієнт оборотності обігових коштів у 2022 році збільшився на 0,81 обороту. Оборотність грошових коштів характеризує кількість оборотів, здійснених обіговими коштами за певний проміжок часу і супроводжується тенденцією до збільшення на 21,26%.

Собівартість реалізованої продукції зросла на 19% і становила у 2022 році 5751536 тис.грн. Матеріальні витрати зросли на 6,72%. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції у 2022 році становили 66,51 коп., що на 14,96 коп. менше, ніж у 2021 році. Адміністративні витрати зросли на 46934 тис.грн, або на 11,1%. Витрати на збут є найбільш суттєвими на ПрАТ «Оболонь» – 790218 тис. грн. та 684010 тис. грн. у 2021 та 2022 роках відповідно, оскільки компанія здійснює великі витрати на рекламу, зовнішнє оформлення товару. Матеріаловіддача підвищилась на 35,03% у 2022 році, що є гарним показником ефективності використання матеріальних ресурсів ПрАТ «Оболонь» у звітному періоді.

У 2021 ПрАТ «Оболонь» мав збитки на суму 130821тис.грн. Але в 2022 році підприємство суттєво покращило усі показники виробничої діяльності та отримало чистий прибуток в розмірі 1114681тис.грн. Прибуток від операційної діяльності зріс в тричі, а валовий прибуток у 2022 році збільшився у понад 2 рази.

Показник рентабельності операційної діяльності на підприємстві у 2022 році склав 26,2%, що на 26,12% більше, ніж у минулому році. Рівень рентабельності активів відображає ефективність використання ПрАТ «Оболонь» своїх активів з метою отримання прибутку. У 2022 році він становив 18,8% і збільшився на 21% в порівнянні з минулим збитковим роком, що свідчило про достатньо ефективне використання активів. На ПрАТ «Оболонь» показник ефективності використання власного капіталу у 2021 році мав негативне значення 5,14%, а в 2022 році за рахунок отриманого прибутку мав позитивне значення 30,4 %, тобто зріс на 35,54%.

Таблиця 2.2

Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» в 2021 - 2022 рр.

Показники	2021	2022	Абсолютне відхилення, (+,-)
Власні обігові кошти, тис. грн.	(1 611 964)	(281 846)	1 330 118
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	(0,98)	(0,13)	0,85
Маневреність власних оборотних коштів	(0,02)	(0,54)	(0,52)
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	(1,55)	(0,25)	1,3
Коефіцієнт фінансової автономії	0,44	0,61	0,17
Коефіцієнт фінансової залежності	2,28	1,65	(0,63)
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,28	0,65	(0,63)
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(0,63)	(0,08)	0,55
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,67	0,59	(0,08)
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,62	0,77	0,15
Коефіцієнт мобільності активів	0,39	0,53	0,14

Показник оборотного капіталу ПрАТ «Оболонь», який становить -13% в 2022 році, свідчить про те, що завод має недостатньо власних обігових коштів і велику залежність від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів. Це

може призвести до фінансових труднощів в разі несподіваних обставин або перебоїв з поставками.

Показник маневреності власного капіталу (-8% в 2022 році) свідчить про обмежену можливість використання власного капіталу для фінансування активів та поточних потреб підприємства.

ПрАТ «Оболонь» має велику частку короткострокових та довгострокових зобов'язань у загальній структурі фінансування (39,47% в 2022 році), що вказує на високий рівень залежності від зовнішніх кредиторів та банків.

Показники забезпечення запасів власними обіговими коштами та індикатор автономії ПрАТ «Оболонь» від власних оборотних коштів свідчать про недостатність власних оборотних коштів для забезпечення нормальної діяльності та ризик недостатнього запасу матеріалів та ресурсів.

Показники фінансового левериджу та фінансової залежності показують, що ПрАТ «Оболонь» має високий рівень власного капіталу та здатне самостійно фінансувати істотну частку активів (77%), що створює ризик зупинки роботи через недостатній обсяг короткострокових зобов'язань.

Структура активів підприємства вказує на низьку адаптивність, оскільки власне капітал підприємства недостатньо маневрений і не може швидко перебудувати бізнес-процеси або вивільнювати фінансові ресурси з непродуктивних активів.

Загалом, підприємство має певні проблеми з фінансовою гнучкістю та маневреністю в управлінні фінансами. Важливо ретельно розглянути та оптимізувати свою фін

Загалом, ПрАТ «Оболонь» слід розглянути можливості для поліпшення свого фінансового стану та стійкості.

2.3. Аналіз процесу формування собівартості продукції за 2021 – 2022 роки на ПрАТ «Оболонь»

Функціонування ПрАТ «Оболонь» вимагає витрат виробничих ресурсів та грошових коштів. Деякі з них відшкодовуються за рахунок чистого прибутку та коштів, що спрямовуються на капітальні вкладення. Велика кількість витрат, пов'язаних з використанням у процесі виробництва продукції, природних ресурсів, основних засобів, сировини, трудових ресурсів, матеріалів, нематеріальних активів, палива, енергії, а також інших витрат на її виробництво та реалізацію, складають собівартість готової продукції. Собівартість відбиває, чого коштує ПрАТ «Оболонь» виробництво і реалізація пиво-безалкогольної продукції, створеної зусиллями загального колективу.

Одна з основних умов зростання грошових накопичень і прибутку ПрАТ «Оболонь» - економія витрат на виробництво пива та безалкогольних напоїв. Джерелами зниження собівартості продукції є економія матеріалізованої праці, що забезпечується ощадливим використанням усіх видів ресурсів, дотриманням чіткого режиму економії в усіх підрозділах ПрАТ «Оболонь».

Задачі аналізу формування собівартості продукції на ПрАТ «Оболонь»:

1. Оцінка обґрунтованості і напруженості показників собівартості.
2. Визначення динаміки показників собівартості одиниці виробу і витрат на 1 грн. реалізованої продукції.
3. Оцінка виконання планових показників собівартості.
4. Визначення відхилень та їх причин, фактичних витрат від нормативних.
5. Аналіз факторів впливу на показники собівартості готової продукції та резервів подальшого її зниження.

Витрати на виробництво групують і вивчають за двома взаємодоповнюючими напрямками — за елементами витрат та за калькуляційними статтями.

Аналіз витрат за економічними елементами на ПрАТ «Оболонь» дає можливість вивчення складу, питомої ваги кожного економічного елементу, частку живої і уречевленої праці в загальних витратах на виробництво продукції. Порівнювання фактичної структури витрат за кілька періодів виявляє динаміку і напрямок зміни окремих елементів, фондомісткості, енергоємності, матеріаломісткості, трудомісткості, собівартості продукції і вплив технічного прогресу на структуру витрат.

Проведемо аналіз витрат на ПрАТ «Оболонь» за елементами. Для цього спочатку зробимо оцінку структури витрат. Для аналізу по елементних виробничих витрат слід користуватись аналітичною таблицею 2.3.

Таблиця 2.3.

Аналіз виробничих витрат за економічними елементами на ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022рр.

№	Елементи витрат	2021 рік		2022 рік		Відхилення (+, -)	
		сума, тис. грн.	Питома вага, %	сума, тис. грн.	Питома вага, %	сума, тис. грн.	Питомої ваги
1	Матеріальні витрати	3389517	60,1	3617382	55,5	227865	-4,6
2	Витрати на оплату праці	728365	12,0	853060	13,1	124695	1,1
3	Відрахування на соціальні заходи	154432	2,5	182848	2,8	28416	0,3
4	Амортизація	402242	6,6	383029	5,9	-19213	-0,7
5	Інші витрати	1382934	22,8	1482506	22,7	99572	-0,1
6	Разом	6057490	100,0	6518826	100,0	461336	-

Згідно даних таблиці 2.3. загальна сума виробничих витрат ПрАТ «Оболонь» за 2022 рік склала 6518826 тис. грн., що на 461336 тис. грн. більше, ніж у минулому році. Найбільшу питому вагу у структурі витрат займають матеріальні витрати – 60,1% у 2021 році та 55,5% у 2022 році, тобто відбулось зменшення цих витрат на 4,6 пункти структури. Хоча у вартісному вираженні матеріальні витрати збільшились на 227865 тис. грн. Також суттєвими в структурі витрат є інші операційні витрати. Питома вага яких у 2022 році склала 22,7%, що на 0,1 менше, ніж у 2021 році.

По статті «Витрати на оплату праці» питома вага витрат займає третє місце та протягом 2022 року збільшилась не суттєво на 1,1 пункт. Відрахування на соціальні заходи збільшились за рахунок зростання суми нарахованих працівникам оплат праці на 28416 тис.грн. По статті «Амортизація» питома вага витрат в загальній собівартості зменшилась на 0,7 пунктів структури.

Отже, проаналізував витрати за економічними елементами ми бачимо, що ПрАТ «Оболонь» значно скорочує матеріальні витрати при збільшенні обсягів виробництва, але підвищує оплату праці своїм працівникам.

Непрямі витрати в собівартості продукції відображено такими комплексними статтями: витрати на утримання і експлуатацію обладнання, загальновиробничі і загальногосподарські витрати, комерційні витрати.

Виходячи з НП(С)БО 16 «Витрати» до виробничої собівартості продукції включаються:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загально виробничі витрати.

Аналіз витрат операційної діяльності на ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки проведено в таблиці 2.4.

Зазначимо, що у 2022 році собівартість реалізованої продукції збільшилась на 19,5% і становила 5751536 тис. грн. Адміністративні витрати зросли на 11,1%, що відповідає зростанню собівартості реалізованої продукції. Майже втричі збільшились інші операційні витрати. Витрати на збут у 2022 році знизились на 13,4%.

Таблиця 2.4

Витрати операційної діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2021-2022 роки

№	Статті витрат	Витрати на виробництво, тис. грн.		Відхилення	
		2021 рік	2022 рік	Абс., тис. грн.	Темп змін, %

1	2	3	4	5	6
1	Собівартість реалізованої продукції	4812733	5751536	938803	119,5
2	Адміністративні витрати	423695	470629	46934	111,1
3	Витрати на збут	790218	684010	-106208	86,6
4	Інші операційні витрати	18439	53606	35167	290,7
	Всього	6045085	6959781	914696	115,1

На відхилення фактичних витрат від планових впливають наступні чинники:

- а) зміна структури асортименту виготовленої пиво-безалкогольної продукції;
- б) зміна норм витрат у собівартості окремих її видів;
- в) зміна оптових цін на спожиті сировину і матеріали, паливо, зміна транспортних і комунальних тарифів;
- г) зміна цін на пиво-безалкогольну продукцію.

Наступним етапом аналізу процесу формування собівартості продукції розглянемо в таблиці 2.5.

Отже, проаналізував собівартість реалізованої продукції ми бачимо, що найбільша сума витрат входить до статті «Сировина і матеріали». Ця стаття у порівнянні з 2021 роком зросла на 8%. Також на ПрАТ «Оболонь» суттєвими є транспортні витрати, які зросли на 55,8% за 2022 рік. Стаття «Комунальні послуги» має аналогічну тенденцію до збільшення і протягом 2022 року зросла на 278106 тис.грн. або на 59,9%. Єдина стаття витрат, що мала тенденцію до скорочення – це амортизаційні відрахування, які зменшились на 3,2%.

Таблиця 2.5

Аналіз собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь»

за 2021-2022 роки

№	Статті витрат	2021 рік	2022 рік	Відхилення абс., тис. грн.	Темп змін, %
1	2	3	4	5	6
1	Сировина і матеріали	3250388	3521588	271200	108,3
2	Амортизація	159183	154062	-5121	96,8
3	Комунальні послуги	463871	741977	278106	159,9
4	Заробітна плата та нарахування на зарплату	198624	250803	52179	126,3
5	Ремонт та технічне обслуговування основних засобів	166368	179089	12721	107,6
6	Транспортні витрати	535290	833979	298689	155,8
7	Інші виробничі витрати	39009	70038	31029	179,5
	Всього	4812733	5751536	938803	119,5

Одним з основних показників аналізу собівартості пиво-безалкогольної продукції є показник витрат на 1 гривню продукції. Цей показник характеризує не лише рівень собівартості продукції, а й рентабельність виробництва ПрАТ «Оболонь», оскільки обчислюється відношенням загальної собівартості продукції до вартості цієї ж продукції в оптових цінах.

Під час аналізу витрат на одну гривню продукції необхідно: визначити виконання плану щодо рівня витрат на 1 грн. пиво-безалкогольної продукції; виявити вплив окремих чинників на рівень фактичних витрат на 1 грн. продукції.

Аналізуючи показник витрат на 1 грн. продукції необхідно враховувати, що він змінюється при зміні структури асортименту пиво-безалкогольної продукції, що виробляється.

Витрати на одну гривню пиво-безалкогольної продукції визначаються як відношення планових витрат на виготовлення продукції до її вартості в оптових цінах ПрАТ «Оболонь».

Показник витрат на 1 грн. реалізованої пиво-безалкогольної продукції є важливим узагальнюючим показником собівартості. Він наочно показує

зв'язок між собівартістю та прибутком і визначався як відношення собівартості продукції до вартості цієї продукції в оптових цінах.

Аналіз витрат на 1 гривню реалізованої продукції наведено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Аналіз витрат на 1 грн. реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь» за
2021-2022 роки

№ п/п	Показники	Код рядка	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)	Темп зміни, %
			тис.грн	тис.грн		
1	2	3	4	5	6	7
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5986592	8649174	2662582	144,48
2	Витрати на виробництво в т.ч.					
	Матеріальні витрати	2500	3389517	3617382	227865	106,7
	Витрати на оплату праці	2505	728365	853060	124695	117,1
	Відрахування на соціальні заходи	2510	154432	182848	28416	118,4
	Амортизація	2515	402242	383029	-19213	95,2
	Інші операційні Витрати	2520	1382934	1482506	99572	107,2
3	Разом	2550	6057490	6518826	461336	107,6
4	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.		101,10	75,37	-25,73	74,5

Отже, з наведених в таблиці 2.5 ми бачимо, що витрати на 1 гривню реалізованої продукції зменшились у 2022 році на 25,5%. Такі зміни відбулися за рахунок зростання чистого доходу від реалізації на 44,48%. Серед витрат на виробництво продукції найбільше збільшилися витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи на 17%. Зменшення показника витрат на 1 гривню реалізованої продукції говорить про зростання прибутку в 1 гривні до 24,65 копійок у 2022 році. Це досить гарна характеристика діяльності ПрАТ «Оболонь», що направлена на скорочення витрат.

Висновки до розділу II

Провівши аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Оболонь», ми бачимо, що у 2022 році чистий дохід від реалізації пивобезалкогольної продукції зріс на 2662582 тис.грн. (або 44,48%). Найбільше зросло виробництво пива на 47,1% та мінеральної води на 23%.

Збільшення на 124695 тис.грн. фонду оплати праці зумовлено підвищенням середньорічної оплати праці виробничого персоналу на 79,5%, а також зменшенням чисельності персоналу на 1102 особи. Але при цьому виробіток на одного працівника зріс на 21,95%. Ці дані свідчать про покращення ефективності роботи підприємства.

Собівартість реалізованої продукції зросла на 19% і становила у 2022 році 5751536 тис.грн. Матеріальні витрати зросли на 6,72%. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції у 2022 році становили 66,51 коп., що на 14,96 коп. менше, ніж у минулому році. Адміністративні витрати зросли на 46934 тис.грн, або на 11,1%. Витрати на збут є найбільш суттєвими на ПрАТ «Оболонь» – 790218 тис. грн. та 684010 тис. грн. у 2021 та 2022 роках відповідно, оскільки компанія здійснює великі витрати на рекламу, зовнішнє оформлення товару. Матеріаловіддача підвищилась на 35,03% у 2022 році, що є гарним показником ефективності використання матеріальних ресурсів ПрАТ «Оболонь» у звітному періоді.

Найбільша сума витрат входить до статті «Сировина і матеріали». Ця стаття у порівнянні з 2021 роком зросла на 8%. Також на ПрАТ «Оболонь» суттєвими є транспортні витрати, які зросли на 55,8% за 2022 рік. Стаття «Комунальні послуги» має аналогічну тенденцію до збільшення і протягом 2022 року зросла на 278106 тис.грн. або на 59,9%. Єдина стаття витрат, що мала тенденцію до скорочення – це амортизаційні відрахування, які зменшились на 3,2%.

У 2021 ПрАТ «Оболонь» мав збитки на суму 130821 тис.грн. Але в 2022 році підприємство суттєво покращило усі показники виробничої діяльності та отримало чистий прибуток в розмірі 1114681 тис.грн. Прибуток від операційної діяльності зріс в тричі, а валовий прибуток у 2022 році збільшився у понад 2 рази.

Показник рентабельності операційної діяльності на підприємстві у 2022 році склав 26,2%, що на 26,12% більше, ніж у минулому році. Рівень рентабельності активів відображає ефективність використання ПрАТ «Оболонь» своїх активів з метою отримання прибутку. У 2022 році він становив 18,8% і збільшився на 21% в порівнянні з минулим збитковим роком, що свідчило про достатньо ефективне використання активів. Ефективність використання власного капіталу у 2021 році мав негативне значення 5,14%, а в 2022 році за рахунок отриманого прибутку мав позитивне значення 30,4 %, тобто зріс на 35,54%.

РОЗДІЛ ІІІ. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

3.1. Теоретичні аспекти аудиту формування собівартості продукції

Перед початком аудиту витрат (собівартості продукції) особливо ретельно вивчаються внутрішні нормативно-розпорядні документи підприємства. Головним з них є наказ про облікову політику підприємства, який обов'язково повинен містити питання щодо методів обліку витрат на виробництво і калькуляції собівартості, перелік та склад статей калькулювання собівартості, методи нарахування заробітної плати, методи списання МШП, методи оцінки незавершеного виробництва, порядок розподілу загальновиробничих витрат тощо.

Метою аудиту собівартості продукції є встановлення об'єктивної істини щодо об'єктивності, правдивості, достовірності й законності відображення в фінансовому обліку та звітності собівартості продукції й донесення до користувачів інформації цієї істини через аудиторський звіт.

Завданням аудиту виробничої собівартості є:

1. Перевірка правильності оформлення первинних документів, що є основою для записів по формуванню собівартості продукції.
2. Оцінка стану аналітичного й синтетичного обліку витрат на виробництві, які відносяться до собівартості продукції (робіт, послуг).
3. Перевірка правильності віднесення витрат до складу собівартості продукції.
4. Перевірка достовірності відображення операцій з формування собівартості продукції в бухгалтерському обліку та фінансової звітності.
5. Оцінка правильності формування собівартості продукції по об'єктах калькулювання витрат.

Джерела інформації: акти на списання матеріалів, лімітно-заборні картки, розрахункові відомості нарахувань і утримань, відомості нарахування амортизації тощо.

Аудит собівартості реалізованої готової продукції (робіт, послуг) є запорукою фінансової стабільності та впевненості в господарській діяльності підприємства.

Нормативно-законодавчі документи України, що мають відношення до обліку та аудиту собівартості готової продукції (робіт, послуг) постійно перебувають під наглядом вчених, практиків бухгалтерського обліку і аудиту. В результаті відбуваються періодичні доповнення та зміни у нормативно-правових актах України, виникають змінені акти або абсолютно нові.

Керівництво підприємства сприймає обов'язковість аудиту як контроль чогось, та нераціональне використання коштів, хоча у всьому світі його розуміють як елемент інформування своїх клієнтів. Тобто аудитор підтверджує інформацію клієнту про підприємство і дозволяє судити про те, що співпраця з ним безпечна та надійна. Аудиторський звіт являється елементом фінансової звітності.

При аудиті собівартості продукції значну увагу аудитор присвячує дослідженню складу витрат за видами статей. Така перевірка витрат характеризує їх цільове призначення і зв'язок із технологічним процесом, дає можливість встановити, яким чином виникають витрати за видами виконаних робіт і місцями їх виникнення, поряд з цим дозволяє встановити невиробничі втрати. Професійний аудитор проведе дослідження поелементного складу і структури витрат протягом певного періоду часу, що дозволить визначити основні шляхи пошуку потенційних резервів зменшення собівартості готової продукції (робіт, послуг).

Таким чином, витрати собівартості безпосередньо пов'язані із фінансовим результатом підприємства. Скорочення, або хоча б стримування зростання саме собівартості має найбільший вплив на кінцевий фінансовий результат діяльності та фінансовий стан підприємства в цілому.

Аудит собівартості продукції є важливим процесом, оскільки його основна мета проведення полягає в упорядкуванні виробничої діяльності та визначенні резервів для зростання обсягу випуску продукції, покращення її якості в обліку витрат за звітний період. Аудит має бути якісним та професійним, спрямований на комплексний захист та динамічний розвиток підприємства. Аудиторські фірми мають на меті перш за все задовольнити інформаційні потреби керівництва підприємства, з метою надання впевненості у правильності визначення собівартості готової продукції (робіт, послуг).

Аудит - це спосіб уникнути багатьох помилок, вчасно їх виправити і в результаті мінімізувати витрати та податкові ризики, що в свою чергу економить час та гроші підприємства та його власника. Тому, на мій погляд, Приватне підприємство на ринку аудиторських послуг має знайти надійного партнера та помічника, аудиторську фірму, яка має злагоджену та професійну команду, яка встане на захист законних інтересів підприємства та надасть впевненості у правильності прийняття ним рішень.

3.2. Організація проведення аудиту на ПрАТ «Оболонь» формування собівартості продукції

Розглянемо методика проведення аудиту формування собівартості продукції на ПрАТ «Оболонь». Для складання аудиторського звіту необхідно мати об'єктивну думку щодо витрат, випуск готової продукції та її собівартості, аудитору необхідно:

- отримати гарантію того, що інформація в документації та інших бухгалтерських джерелах даних із питань перевірки собівартості продукції достовірна і достатня;

- з'ясувати, чи правильно відтворена в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності наведена інформація.

З цією метою аудитор повинен виконати наступні дії:

- перевірити правильності віднесення витрат до складу собівартості готової продукції;

- перевірити правильності складання первинних документів, що є підставою для записів для процесу формування собівартості продукції;
- перевірити достовірність й повноту відображення господарських операцій із формування собівартості продукції в обліку та фінансовій звітності;
- перевірити чинність оприбуткування готової продукції на підприємстві;
- зробити оцінку формування собівартості продукції за об'єктами калькулювання витрат.
- перевірити повноту й правильність відображення в бухгалтерському і податковому обліку, фінансовій звітності собівартості реалізованої продукції.

Рис. 3.1. Послідовність проведення аудиторської перевірки формування собівартості продукції

Для аудит формування собівартості продукції потрібно створити загальний план аудиту таблиця 3.1.

Таблиця 3.1.

Загальний план аудиту процесу формування собівартості продукції

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Примітки
1	2	3	4
1.	Перевірка повноти та правильності оформлення первинних документів	Масло А.О.	
2.	Дослідження записів синтетичного обліку на рахунках витрат записам в облікових регістрах, звітності	Масло А.О.	
3.	Перевірка організації ведення аналітичного обліку витрат на виробництві	Масло А.О.	
4.	Дослідження правомірності включення витрат до складу собівартості продукції	Масло А.О.	
5.	Порівняння фактично списаних сум з встановленими нормами	Масло А.О.	
6.	Зробити порівняльний аналіз залишків в матеріальних звітах при постійному списанні за нормами	Масло А.О.	
7.	Виявити напрями віднесення перевитрат за даними зведених відомостей за відхиленням при списанні понад норми та з'ясувати причини їх виникнення	Масло А.О.	
8.	Перевірка фактів списання на собівартість витрат, що не відносяться до матеріалів, які використовуються у виробництві	Масло А.О.	
9.	Дослідження фактів списання на собівартість сум податку на додану вартість	Масло А.О.	
10.	Перевірка правильності списання і оцінки зворотних відходів, супутній продукції	Масло А.О..	
11.	Дослідження правильності групування витрат за місцями їх виникнення	Масло А.О.	
12.	Перевірка методики розрахунку загально-виробничих витрат, які включаються у виробничу собівартість	Масло А.О.	
13.	Дослідження правомірності віднесення витрат до загально-виробничих та їх розподіл	Масло А.О.	
14.	Вивчення методики розрахунку нерозподілених загально-виробничих витрат	Масло А.О.	
15.	Перевірка документального формлення браку та правильності списання витрат від нього	Масло А.О.	
№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Примітки
16.	Дослідження результатів проведення інвентаризації незавершеного виробництва та відображення її в бухгалтерському обліку	Масло А.О.	

17.	Дослідження правильності розподілу витрат між незавершеним виробництвом та готовою продукцією	Масло А.О.	
18.	Перевірка правильності ведення обліку витрат допоміжних виробництв	Масло А.О.	
19.	Дослідження методів розподілу непрямих витрат між окремими об'єктами обліку витрат та розподілу витрат, які створюють виробничу собівартість між витратами на переробку власної та давальницької сировини	Масло А.О.	
20.	Складання аудиторського звіту та робочих документів аудитора	Масло А.О.	

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

про достовірність бухгалтерського обліку ПрАТ «Оболонь»

Перевірку проведено відповідно МСА, що діють в Україні для отримання достатніх доказів відсутності суттєвих помилок у фінансовій звітності ПрАТ «Оболонь». Під час аудиторської перевірки проаналізовано принципи, які використовувалися компанією, розглянуто оцінки матеріальних статей балансу, застосовувані керівництвом, і звітності ПрАТ «Оболонь» в цілому. На нашу думку, що зібраної під час перевірки собівартості продукції інформації досить для складання звіту.

Ми підтверджуємо, що надана інформація про формування собівартості продукції дає повне та дійсне уявлення про реальний стан активів і пасивів ПрАТ «Оболонь» та результати діяльності суб'єкта перевірки. Система бухгалтерського обліку, прийнята компанією, відповідає нормативним вимогам. Фінансова звітність складена за дійсними даними обліку та достовірно відображає у всіх суттєвих аспектах процес формування собівартості продукції та фактичне фінансове становище ПрАТ «Оболонь» за результатами операцій за період з 1.01. 2022 по 31.12.2022р.

Аудитор

Масло А.О.

3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів процесу формування собівартості продукції

У ході дослідження внутрішнього контролю необхідно брати до уваги властиві будь-якій системі внутрішнього контролю. Система внутрішнього контролю повинна мати реальний і систематичний характер. Ознаками внутрішнього контролю є: систематичний контроль всієї господарської діяльності компанії, оперативний контроль за витратами з боку керівників структурних підрозділів; контроль, що ґрунтується на точних оцінках, об'єктивних вимірниках, його здійснюють керівник організації, головний бухгалтер та інші фахівці апарату управління підприємством; встановлення зворотного зв'язку з контрольованим об'єктом.

Менеджери структурних підрозділів звітують перед керівництвом про усунення відповідних недоліків, а керівництво вживає заходів для впливу на винних осіб; затвердження в обліковій політиці систем внутрішнього контролю, що передбачає створення графіку документообігу; посадові інструкції керівників усіх рівнів, узагальнення результатів усіх видів контролю, їх аналізу, розроблення заходів щодо усунення недоліків.

На сьогодні в Україні питання організації внутрішнього контролю на підприємстві державою не врегульовані, а тому це питання належить до сфери діяльності власника підприємства і керівництва. Для розробки ефективної методики внутрішнього контролю витрат важливо визначити об'єкти, суб'єкти та основні завдання контролю.

Об'єктами внутрішнього контролю витрат є доцільність їх здійснення, безпосередньо документування та облік самих витрат. Суб'єктами внутрішнього контролю витрат має бути управлінський персонал або особи, яким доручено здійснювати контроль від імені управлінського персоналу.

Більшість підприємств покладає функції контролю на бухгалтерські служби. Контроль за витратами не є винятком, тому доцільно, щоб суб'єктами внутрішнього контролю за такими операціями були керівник, ревізійна

комісія, головний бухгалтер, фінансовий аналітик, інвентаризаційна комісія тощо. Контроль існує на будь-якому підприємстві, але організовується по різному за структурою та методами. Організація внутрішньогосподарського контролю (відповідно до чинного законодавства) покладена на керівника підприємства. На підставі затвердженого плану працівники, зайняті управлінням, здійснюють систематичний поточний контроль за діяльністю підрозділів підприємства.

За результатами контрольних перевірок керівництво ПрАТ «Оболонь» приймає рішення про усунення причин, що негативно впливають на діяльність підприємства. Метою контролю є досягнення управлінських цілей щодо забезпечення максимально-позитивної результативності ведення бізнесу та мінімізації суб'єктом господарювання різного роду ризиків в їх діяльності через протидію появи помилок та недоліків, перевірку достовірності даних обліку й звітності.

Перш за все контролюється система документування та обліку, перевіряється законність та доцільність складених господарських операцій на основі первинних документів; достовірність відображення записів в облікових регістрах.

Управління витратами доцільно здійснювати за допомогою методів, які відповідають вимогам і специфіці (особливостям технологічного процесу, типу організації) окремих виробництв, забезпечують складання достовірних калькуляцій собівартості продукції і організації дієвого контролю за зниженням витрат виробництва.

Ефективна облікова система дає можливість керівництву належним чином виконувати свої обов'язки з контролю, забезпечення збереженості ресурсів, представлення звітності й задоволення потреб чинного законодавства. Бухгалтерський контроль здійснює відділ внутрішнього контролю, охоплюючи роботу з метою перевірки, – щодо легальності, старанності та вірогідності господарських операцій до їх здійснення або перед

їх завершенням на підставі бухгалтерських документів, а також з метою перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку.

Управління витратами виробництва реалізує свою основну мету і головні завдання шляхом здійснення визначених функцій. Однією з функцій управління і є внутрішній контроль. Розглядаючи функції внутрішнього контролю витрат у взаємозв'язку, процес управління можна представити як ланцюг безупинних взаємозалежних дій з аналізу, планування, організації, мотивації, обліку, контролю і регулювання відповідних факторів виробництва.

Основна проблема забезпечення внутрішнього контролю витрат полягає в тому, що на підприємствах не рідко не має чіткого розуміння, як правильно організувати контроль, це створює ряд проблем. Основні причини цього наступні: відсутність працівників відповідної кваліфікації, методик, систем показників оцінки тощо.

З метою посилення контролю необхідно приділити особливу увагу перевірці економічної й соціальної ефективності і доцільності операцій суб'єктів господарювання, адже керівники окремих структурних підрозділів іноді не вникають у суть і ефективність рішень. Контроль поточної господарської діяльності повинен здійснюють комплексно, тому цим повинні займатися фахівці, які гарно знають економіку і технологію виробництва.

Для підвищення оперативності контролю на підприємствах важливе значення мають правильна організація кількісно-сумового обліку цінностей у місцях зберігання продукції, раціональне здійснення операцій під час надходження і реалізації продукції, ефективне використання коштів [4, с. 4].

Внутрішній контроль витрат підприємства має здійснюватися: на стадії бюджетування витрат оцінюється оптимальність, раціональність і ефективність різних варіантів управлінських рішень та відповідність їх загальної стратегічної мети розвитку підприємства; на стадії організації та регулювання управлінських рішень оцінюється можливість досягнення бажаних результатів з певними витратами; на стадії обліку контролюють раціональне й ефективне використання виробничих і фінансових ресурсів

відповідно до затверджених бюджетів; доцільність і законність господарських операцій підприємства.

Висновки до розділу III

Контроль є однією із функцій управління, яка дозволяє своєчасно виявити та ліквідувати ті передумови і фактори, які заважають ефективному веденню виробництва, успішному досягненню поставленої мети, відкоригувати діяльність підприємства чи його структурних підрозділів.

Об'єктивність контролю передбачає неупереджене виявлення порушень у фінансово-господарській діяльності ПрАТ «Оболонь», незалежно від того, яким особам виявиться вигідною отримана в результаті перевірки інформація.

Для впровадження ефективної системи внутрішнього контролю витрат потрібно насамперед розробити внутрішні стандарти контролю, здійснити його автоматизацію та удосконалити нормативно-правову базу стосовно внутрішнього контролю на ПрАТ «Оболонь».

Система внутрішнього контролю впливає як на фінансовий стан, так і на результати господарської діяльності, з метою забезпечення об'єктивності, неупередженості, якості висновків та пропозицій, що приймаються за результатами контрольних перевірок, слід проводити внутрішній контроль на основі визначеної концепції. Тому потрібно оптимізувати організаційну побудову як усього контрольного процесу, так і кожної контрольної процедури.

Також доцільно було б на ПрАТ «Оболонь» ввести посаду внутрішнього аудитора, який би здійснював посилені контрольні функції за витратами, формуванням та розподілом прибутків, достовірністю фінансової звітності, а також за залученням додаткового капіталу інвестицій. Своєчасно та надійно організований внутрішній контроль витрат діяльності буде сприяти уникненню відхилень та штрафних санкцій. У свою чергу він у цілому підвищуватиме рівень економічної безпеки підприємства.

Окремі методичні аспекти, які запропоновані для здійснення внутрішнього контролю, на наш погляд, дозволять мінімізувати ризики

виникнення помилок в обліковій системі (її підсистемах – бухгалтерському та податковому обліку), своєчасно усунути виявлені порушення та в цілому дадуть можливість здійснювати ефективне управління процесом формування податкових зобов'язань з податку на прибуток.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Розвиток економічного аналізу в напрямку вдосконалення аналітичних розрахунків дозволить менеджерам активно впливати на процес вкладення коштів у технічне переозброєння та модернізацію реальних активів, мобілізуючи виявлені резерви збільшення віддачі від інвестованого капіталу.

У системі обліку й оподаткування пропонується виділити декілька зрізів інформації про господарську діяльність підприємства, до яких належить облікова, аналітична, прогнозна й управлінська інформація. Кожен із зазначених інформаційних блоків відчуває на собі вплив певної групи чинників, потребує розв'язання низки методично-організаційних проблем і має резерви підвищення організаційно-якісного рівня.

Обліково-аналітичному спостереженню, прогнозуванню й управлінню підлягають інвестиційно-інноваційні ресурси, грошові кошти з урахуванням джерел їх надходження та механізму розрахунків, основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, товарно-матеріальні запаси, фінансові результати. Це сприяє упорядкуванню та конструктивній взаємодії окремих елементів системи обліку господарської діяльності підприємства. Також під час комп'ютеризації облікової роботи постає питання про раціональне використання каналів зв'язку.

По-перше, потрібно передбачити розумне обмеження доступу до окремих блоків обліково-звітної інформації про господарську діяльність підприємства. Тобто тієї її частини, яка: є комерційною таємницею; може несприятливо позначитися на конкурентних позиціях підприємства; цільовою аудиторією якої є виключно менеджери та інвестори; надлишкової, яка може призвести до прийняття помилкових управлінських рішень.

По-друге, варто чітко окреслити інформаційні модулі, які стануть загальнодоступними для внутрішніх і зовнішніх користувачів, щоб задовольнити потреби інвесторів, акціонерів, кредиторів, підрядників та інших учасників господарської діяльності в правдивій, достовірній та якісній інформації.

Ефективність бухгалтерського обліку значно підвищилася б за умови використання його даних як головного джерела економічного аналізу. За допомогою аналізу визначають якість використовуваних норм і нормативів, рівень організаційно-технічного розвитку підприємства, ступінь охоплення системою показників усіх сторін діяльності підприємств.

Таким чином, внутрішній аудит виробничих витрат є необхідною передумовою дальшого підвищення ефективності виробництва й зниження собівартості продукції. Між внутрішнім аудитом та іншими видами управлінських функцій існує тісний зв'язок, об'єктивною основою якого є кінцеві перспективні результати виробництва. Факти, розкриті внутрішнім аудитом, є важливим додатковим джерелом інформації для управління. Така інформація дає можливість глибше вивчати характер причин негативних відхилень від нормального ходу виробничого процесу, які часто зустрічаються, та приймати більш ефективні управлінські рішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борис О. Є. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: переваги та проблеми [Електронний ресурс] / О. Є. Борис. – Режим доступу : nuwm.rv.ua/metods/asp/vd/v401ek07.doc. – С. 46–51
2. Бухгалтерський облік: навч. посібник. / [Ю.А. Верига, М.О. Виноградова, Т.В. Гладких, О.С. та ін.] / за ред. проф. Ю.А.Вериги. – [2-ге вид. перероб. і допов.]. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 500 с.
3. Бухгалтерський облік і аудит: термінологічний українсько-російськоанглійський словник : навч. посіб. / Ю. А. Верига, В. Л. Іщенко, Т. В. Гладких, А. Ж. Пшенична, Н. О. Кулявець. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – 292 с.
4. Верига Ю. А. Автоматизація складання звітності: навч.-метод. посібник / Ю. А. Верига, О. В. Клименко, І. Ю. Кравченко. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 98 с.
5. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: [Навчально- практичний посібник] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 536 с.
6. Виноградова, М. О. Аудит [Текст] : навч. посібник / М. О. Виноградова, Л. І. Жидеєва. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 654 с.
20. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посібник / М.П. Войнаренко, Л.А. Пономарьова, О.В. Замазій. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 488 с
7. Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: зміни та поширення / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8–9. – С. 43–54.
8. Звітність підприємства: підручник / М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко, Н. В. Прохар, Л. І. Лежненко. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 570 с.

9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства Фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

10. Івахненко С.В. Автоматизація аудиту в Україні та світі: підходи і програмне забезпечення. Аудитор України. 2021. №3. С.19–24.

11. Левицька С.О., Іващенко К.О. Основи автоматизації інформаційного потоку в сучасних умовах реформування бухгалтерського обліку. Вісник національного університету водного господарства та природокористування. 2022. №1(49). С. 124-129.

12. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VL [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

13. Петренко С. М., Пальцун І. М. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. с. 438

14. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень / Т.М. Сльозко. – К.: ЦУЛ, 2016. – 304 с.

15. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік: теорія, практика, тренінг : навчальний посібник / А.М. Стельмашук. – Львів : Новий Світ-2000, 2015. – 678 с.

16. Сук Л.К. Фінансовий облік: навчальний посібник для вузів / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – Київ : Знання, 2013. – 631 с.

17. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами / С.М. Деньга. – Полтава : ПУЕТ, 2016.-136с.

18. Фінансовий облік: навч. посібник / [В.К. Орлова, М.С. Орлів, С.В. Хома та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 510 с.

19. Фінансовий облік: практикум: навч. посібник / за ред. П.Й. Атамаса. – К.: Центр учб. л-ри, 2016. – 444 с.
20. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз / Ю.С. Цал-цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 566 с.

ДОДАТКИ

Характеристика нормативно-правової бази, яка використовується при дослідженні обліку, аналізу і аудиту собівартості продукції

Документ	Зміст
1	2
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. №996-XIV із змінами та доповненнями	Закон визначає правові принципи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні
Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV із змінами та доповненнями від 24.10.2013 №663-VII	Встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності (господарювання), яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності.
Цивільний кодекс України № 435 IV від 16.01.2003 р. із змінами і доповненнями	Цей кодекс передбачає особисті майнові та немайнові стосунки, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні та майновій самостійності їх учасників.
Податковий кодекс України № 2755-VI (2755-17) від 02.12.2010 із змінами і доповненнями	Цей кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. №73 із змінами і доповненнями	Цим Національним положенням (стандартом) визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
Національне положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» МФУ від 28.10.98р. № 1706	Розкриваються засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності
Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24.05.1995р. №88 із змінами і доповненнями від 03.06.2013 №574	Положення встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банків) незалежно від форм власності, установ та організацій
План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій від	Встановлює порядок відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій установ та організацій, порядок його застосування

ПрАТ «ОБОЛОНЬ»
Консолідована фінансова звітність
31 грудня 2022 року

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 р.

		Дата (рік, місяць, число)	
Підприємство	ПрАТ "Оболонь"	за ЄДРПОУ	КОДИ
Територія	Київська	за КОАТУУ	2023 04 05
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	05391057
Вид економічної діяльності		за КВЕД	8038000000
Середня кількість працівників ¹			11.05; 11.01; 11.06
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Богатирська, 3		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 245	3 523
первісна вартість	1001	44 059	44 066
накопичена амортизація	1002	(39 814)	(40 543)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	63 759	109 875
Основні засоби	1010	4 067 871	3 814 672
первісна вартість	1011	12 043 666	12 120 790
знос	1012	(7 975 795)	(8 306 118)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	18 747	18 773
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4 154 636	3 946 857
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 040 911	1 134 000
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	417 089	580 193
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	52 838	157 790
з бюджетом	1135	72 919	64 943
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 350	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 978	9 311
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	29 122	152 794
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 950	9 308
Усього за розділом II	1195	1 638 807	2 108 339
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 793 443	6 055 196

ПрАТ «ОБОЛОНЬ» за період з 11 по 17 квітня 2023 року здійснює перевірку цієї фінансової звітності.

Продовження Додатку Б

Консолідована фінансова звітність
31 грудня 2022 року

2

Капітал та зобов'язання	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	73 144	73 144
Капітал у дооцінках	1405	2 293 845	2 150 864
Додатковий капітал	1410	695	8 353
Емісійний дохід	1411	8 353	8 353
Накопичені курсові різниці	1412	(7 658)	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	188 568	1 446 230
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Усього за розділом I	1495	2 542 672	3 665 011
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	388 485	423 886
Довгострокові кредити банків	1510	677 838	562 519
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	1 066 323	986 405
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	868 793	228 627
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	116 751	92 696
товари, роботи, послуги	1615	794 275	475 713
розрахунками з бюджетом	1620	131 216	189 871
у тому числі з податку на прибуток	1621	258	84 378
розрахунками зі страхування	1625	5 316	5 020
розрахунками з оплати праці	1630	22 719	140 898
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	175 676	154 925
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 876	-
Поточні забезпечення	1660	36 950	85 257
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	30 876	30 773
Усього за розділом III	1695	2 184 448	1 403 780
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	5 793 443	6 055 196

Керівник

Головний бухгалтер

Булах І.

Бахов І.

ПрАТ «ОБОЛОНЬ»
Консолідована фінансова звітність
31 грудня 2022 року

3

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

Підприємство	ПрАТ "Оболонь" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		за ЄДРПОУ	2023	04
			05391057	
		Форма № 2	Код за ДКУД	1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 649 174	5 986 592
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 751 536)	(4 812 733)
Валовий:			
прибуток	2090	2 897 638	1 173 859
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	19 467	63 500
Адміністративні витрати	2130	(470 629)	(423 695)
Витрати на збут	2150	(684 010)	(790 218)
Інші операційні витрати	2180	(53 606)	(18 439)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	1 708 860	5 007
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	15 956	174
Інші доходи	2240	-	32 680
Фінансові витрати	2250	(128 689)	(188 451)
Втрати (доходи) від участі в капіталі	2255	(10 819)	-
Інші витрати	2270	(150 513)	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 434 795	
збиток	2295		(150 590)
Дохід (Витрати) з податку на прибуток	2300	(320 114)	19 769
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 114 681	
збиток	2355		(130 821)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	4 436	(503)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	3 222	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7 658	(503)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7 658	(503)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 122 339	(131 324)

Продовження додатку В

ПРАТ «ОБОЛОНЬ»
Консолідована фінансова звітність
31 грудня 2022 року

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 617 382	3 389 517
Витрати на оплату праці	2505	853 060	728 365
Відрахування на соціальні заходи	2510	182 848	154 432
Амортизація	2515	383 029	402 242
Інші операційні витрати	2520	1 482 506	1 382 934
Разом	2550	6 518 826	6 057 490

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	3,4284	(0,4024)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	3,4284	(0,4024)
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Булах І.

Бахов І.

ПрАТ «ОБОЛОНЬ»
Фінансова звітність
31 грудня 2021 року

12

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2021 р.

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство	ПрАТ "Оболонь"	за ЄДРПОУ	2022	02	25
Територія	Київська	за КОАТУУ	05391057		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	8038000000		
Вид економічної діяльності		за КВЕД	11.05; 11.01; 11.06		
Середня кількість працівників ¹					
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Богатирська, 3				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
Форма № 1 Код за ДКУД					
1801001					

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 634	3 021
первісна вартість	1001	41 145	41 192
накопичена амортизація	1002	(37 511)	(38 171)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 324	46 748
Основні засоби	1010	3 974 114	3 741 276
первісна вартість	1011	10 634 750	10 598 816
знос	1012	(6 660 636)	(6 857 540)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	70 912	71 117
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4 057 988	3 862 176
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	914 584	908 432
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	286 204	429 604
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	88 811	50 548
з бюджетом	1135	33 071	41 736
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 228	3 228
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30 866	35 110
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 695	15 175
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 586	9 468
Усього за розділом II	1195	1 367 817	1 490 071
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 425 815	5 352 247

Примітки на сторінках з 20 по 59 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності. Звіт незалежного аудитора представлений на сторінці 3.

Капітал та зобов'язання	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	65 344	65 344
Капітал у дооцінках	1405	2 338 002	2 211 552
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(127 739)	(113 255)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	2 275 607	2 163 641
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	451 660	429 348
Довгострокові кредити банків	1510	609 731	677 838
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	1 061 391	1 107 186
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	326 115	802 113
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	661 136	116 751
товари, роботи, послуги	1615	718 433	798 660
розрахунками з бюджетом	1620	93 555	116 974
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	3 661	3 560
розрахунками з оплати праці	1630	65 420	17 184
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	175 626	168 474
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
Поточні забезпечення	1660	26 212	32 530
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16 783	23 298
Усього за розділом III	1695	2 088 817	2 081 420
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	5 425 815	5 352 247

Керівник

Головний бухгалтер

Булах І.

Бахов І.

Примітки на сторінках з 20 по 59 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності. Звіт незалежного аудитора представлений на сторінці 3.